

Brașovi Lánok

Ára 5 le

Péniek
1931 * október 16

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

237. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 le

A kuruzsló receptje

Irla: Halász Sándor

Általános európai paroli ma a leépítés. Szinte ismételné is unalmas már: azért építenek le és azért takarékoskodnak, hogy a termelés olcsóbb legyen és az agrárius tömegeknek olcsó iparcikkeket tudjunk nyújtani. Ma csak termel az ipar, de nem árul. Ugy akar ezentúl az ipar termelni, hogy áruljon is.

Ezt az új gazdasági elvet talán sehol olyan örömmel fogadta, mint nálunk. Az egész vonalon és általánosan tetszik, hogy ezentúl kevesebbet kell fizetni, mint eddig. Mindenki, akinek fizetni kell, kapva kap az új elven a nagy nemzetgazdászok és pénzügytisztviselők teóriáira és megállapításaira utalva, nagy sietve kevesebbet fizet. Minden percért kár! Ennek a nagy leépítési és fizetés-mérséklési rohamnak mindenestre megvan az az előnye, hogy a szűcs és kizsákmányolás erkölcsi alapot kapott, de sehol semmi látszatja ott, ahova ezzel az akcióval a nagy nemzetgazdászok és pénzügytisztviselők célzottak. Kapkodó és szerveztelen, céltalan és tájékozatlan egyéni akcióba degradálódott nálunk a leépítési és fizetés-redukálási láz, amely a nyugati államokban tervszerű és kalkulációs bázisokon épül fel.

Ha Románia valaha is kész lesz azzal, hogy mindenkit, aki felesleges, leépített és mindenkit, akinek ma aránytalanul magas a jövedelme, kisebb jövedelmekre szorított: kezdheti elölről. Ez, amit mi csinálunk, nem vezet oda, ahová indították. Mindig és mindenkor csak a pofozó masinát pofozzuk, azt a kilómótt bábót, amelynek az a sorsa és elhivatottsága, hogy pofozzák, de sohasem ütünk végre oda is, ahol attól is tarthatnánk, hogy a gép lelke és élete nyer és — visszaüt. Akinek éppen eszébe jut, az leépít.

Aki pedig mennyire hagyja magát, azt annyira redukálják. Az okos rendszerből ostoba kilengés lett és a nemzetgazdasági érdekből általános nemzeti szerencsétlenség. A gyengét és nincstelen a létminimum alá kergetik és a gyenge és a nincstelen türi, hogy a létminimum alá nyomják, mert attól fél, hogy ha ezt a kis kegyelem kenyeret el nem fogadja, kenyértelen marad.

Ma a gyárak, a vállalatok, a kereskedelmi alakulatok és minden más kenyéradó alanyok akkor és annyiszor redukálnak, amikor és a mennyiszor eszükbe jut. Természetesen egyenlő mértékkel. Az igazgató urnak is huszontól százalék, a levelező kisasszonynak is huszontól százalék. Ez az egyenlőség a negyvenezer lejes fizetésből harmincezrest csinál és a negyvenezerből háromezrest. Ilyen igazságos az egyenlőség. A munkással is hasonlóképpen oagunk. Ezekkel a redukciókkal kereseti négyösszeget annyira resztringáltuk, hogy maholnap ugyanugy nem tudja megvenni a kétszáz lejes buzát, mint ahogyan két évvel ezelőtt akkori fizetéséből a hatszáz lejest sem tudta megvenni.

Általában ez a szerveztelen és kapkodó redukció odavezet, hogy az iparcikkek termelési tényezői ugyan nem olcsóbbodnak lényegesen, de legalább a valamennyire valahogyan mégis olcsóbbodó iparcikkeket még az sem tudja ezentúl megvásárolni, aki eddig meg tudta venni. Lassan-lassan odaérkezünk, hogy az ipar lényegesen olcsóbb nem lesz ugyan, de a munkabérek és fizetések lesznek a sárgaföldig, a megélhetési standard szintje alá, hogy telézzék azt a nyomoruságot és súlyosítsák azt a válságot, amelynek, amikor megkezdettük a híres leépítést, és a még ne-petségesebb fizetésredukciót, orvosságát akar-tuk szolgálni.

Ez a megállapítás és ez az irás nem akarja azt mondani, hogy a mai viszonyok mellett nem kell leépíteni és nem kell fizetést redukálni, de ki akarja ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a példa, amely után indulunk, nemcsak redukciót és leépítést mutat. Mi pontosan kopirozzuk azt a rendszert, amelyet Nyugaton látunk, de másolás közben csak azt másoljuk át, amit meg akarunk látni. A külföldi válság-megoldó tevékenysége két irányban dolgozik: össze akarja egyeztetni az agrár és ipari termékek árát egyfelől, de másfelől véget akar vetni a pénz deflációjának és tezaurálásának. Nem elég Kis Jánosnak a fizetést leszállítani és Nagy Pétert könyörtelenül az utcára dobni, ki kell dobni az összes drágító és ful-lasztó termelési tényezőket is. Külföldön do-laskola Alapítvány -

bálják is őket. Nálunk csak annyit tettek eddig, hogy a költségvetés resztringálása során másfél milliárdot lenyomtak, de azt is úgy, hogy a miniszterek fizetését havi tízezer lejben állapították meg. Nagy görögütizes szem-fényvesztéssel megnyirbálták a miniszteri saláriumi, hogy a szívéink hasadjon és lássuk be végre, hogy ennél többet tenni aztán igazán nem lehet. És a vasut is összeült most és megtanácskozta, hogy a szén, a pakura és a gabona tarifáját, — hogy úgy mondjuk — megmérseklí. Ez is áldozat, ez is borzasztó teljesítmény, ez a három cikk! Három cikkben segítenek valamennyit, mikor háromszáz cik-künk vergődik és senyved. A vámról ne be-széljünk, a szeszről sem, a dohányról és cu-korról ugyszintén nem. Még bele sem kaptak, még meg sem piszkálták, mint ahogyan a vas-utat, meg a költségvetést legalább úgy szem-szurástól megfricskálták.

A spórolás általános, egyenlő és egyáltalá-ban nem titkos ott, ahol az én, a Te és az Ő betető falafjáról, megélhetési pár garasáról van szó, de cenzusos, kivételezett és főként na-gyon titkos ott, ahol a lényegről kellene dön-

teni és a lényegre kellene skalpolni. Szegé-nyek vagyunk és most szegényítene bennün-ke, holott, hogy gazdagodjunk, szegényíteni kelljen mindent és mindenkit, egyenlő arány-ban és egyenlő mértékkel. Abban lagadhatat-lanul sok az okosság, hogy összehasonlítaniak mindent, mint hajszálcsöveken, ahogy az oz-mózis törvénye szerint összehasonul a két féle és két színű folyadék, de a valóságban úgy néz ki a dolog, hogy az egyik színnek színe is kiszíjóják, míg a másik színhez, mint féltett Nebántorághoz, valójában még ma sem nyul-tak hozzá.

Mikszáth Kálmán írja a hajdani felvidéki dzsentriről valahol, hogy minden zabjukat be-ledugták a parádés két lovukba, de a terhet azt mindig az igással huzatták, amely zabot sohasem látott. A végén éhendőglött az igás és, mert éhendőglött, nem volt, aki zab ala szántson és felfordult a parádés két lovuk is.

Most nagy hajrával velünk huzatják a ter-het. Egyre kevesebb zabot látunk, de egyre több terhet cipelünk.

Resica már június tizenötödike óta nem ka-pott — zabot és a Banca Nationala, bár de-mentálják, már ismét arra készül, hogy drá-gítsa a — zabot.

A bukaresti magasságokban székelő hajda-ni Mikszáth-dzsentri párja csudálkozva és ér-tetlenül áll majd meg a zörgő bordáján, igába fogott fogyasztó kádávereje előtt. Mi történt itt tulajdonképpen? Folyton gyógyította és foly-

ton több hullik ki belőle. Nem veszi észre, hogy a különböző komponensekből össze-gyurt pillulából csak a sztrichnint adja be ne-künk, holott a gyógyító irt, a balzsamot, az ételixirt és a talpra állító fehérjét is ada-golni kellett volna.

Már mindenki gyógyít, még Amerika is ott tart, hogy gyógyítani kénytelen. Éppen most készítette el Hoover a receptet: belegyur a medicinába egy visszleszámitoló bankot, a gyenge kezek részére, egy bankot a forgalom-képtelen kötpények részére, egy másikat a nemzetközi hitel számára, kivesz belőle hadi-adósságot és elszív tőle fegyverkezési költsé-get. És ezenfelül a közterhek ellen csepegtet hozzá egy kis purgatiót és a végén, kiűl az üvegre ráírja: „Használat előtt ajánlatos fel-rázni és lehetőleg a fizetéseket is leszállítani.”

Is leszállítani...!

Csak „is”, de nem csakis.

Nálunk összeolvasák a szót és csak össze-olvasva, felrázatlanul „csakis” a leépítést és fizetésredukciót alkalmazzák abból a recept-ből, amely tényleg hozhatná a megváltást és siettetné a gyógyulást.

Ebből a medicinából nem lesz prédikációs halott, de nem lesz prédikációs halott ebből az itt megkuruzsolt és közben megtaposott fo-gyasztóból sem.

A kuruzsló receptje sohasem gyógyít, sőt betegét tesz. Ez a recept pedig a kuruzsló re-ceptje.

A liberálisok új harci riadója

Teljes forrásban a belpolitika

Károly király folytatja a kihallgatásokat

Bukarest, október 14.

Tegnap már közöltük, hogy a király egymásután tartja a politikai audienciá-kat, amiből

a legtöbb lap a kormány közeli buká-sát jósolja.

Holnap Duca, az 6-liberálisok vezére je-lenik meg az uralkodónál, míg szombaton

Gogát fogadja kihallgatáson.

Az 6-liberális párt ma ülést tartott, a melyen Duca mondott nagyszabású be-szédet.

Duca hangoztatta, hogy éppen azért, mert a helyzet válságos és az ország a legsúlyosabb gazdasági gondok alatt nyög, van nagy szükség olyan kor-mányszatra, amely kellő eréllyel tudja

kezeiben tartani az ország gyeplőjét. A belpolitikai készülődés mellett szól az a körülmény is, hogy

az udvarnagyi hivatal is megcáfolja a Károly király párisi utazásáról szóló híreket.

A király egyáltalában nem készül el-utazni.

A költségvetési tervezet titkaiból

A köztisztviselők hét parancsolata

Ujabb tortura vár a tisztviselőkre és nyugdíjasokra

Bukarest, október 14.

Jelentettük már, hogy a kormány hu-szonötmilliárdra akarja csökkenteni a költségvetést. Mint most kiderül,

a nagy „megtakarításokat” elsősorban is a tisztviselők bőrén akarják végre-hajtani.

Hét pontból álló tervezetet dolgozott ki erre a célra a pénzügyminiszterium. Az első pont kimondja, hogy a köztisztvisel-ői fizetéseket egymással összhangba kell hozni, olyképpen, hogy megfelelő harmo-nia uralkodjék a ranglétrán, a miniszte-rium portástól kezdve egészen a minisz-terekig.

A második pont az állam egyes terheit, így például a legtöbb tanító fizetését, a városok, illetve községek nyakába akarják sózni.

A harmadik pont az 1924 óta eszközöl-t

kinevezések és előléptetések revíziójá-ról intézkedik. Sok tisztviselőt ugyanis illegálisan neveztek ki és ezeket most félre akarják állítani.

A negyedik pont az „összes” színeku-rák megszüntetését mondja ki.

Az ötödik pont, amely bennünket legkö-zelebből érint, a nyugdíjasokat pisz-kálja, azzal az indokolással, hogy

vannak nyugdíjasok, akik nagyobb nyugdíjat kapnak, mint amennyi a fi-zetésük volt, amikor szolgálatot telje-sítettek.

A hatodik pont azt az érdekességet álla-pítja meg, hogy egyes köztisztviselőknak a drágasági pótléku-k több mint az alap-fizetésük. Ezt a járulékot főleg kisváro-sok állami tisztviselőitől akarják el-venni, mert a kormánynak az a vélem-nye, hogy kis helyen olcsón lehet megél-

Végül pedig a hetedik pont olyan hely-zetekben „segít”, ahol az előbbi hat pont egyikét sem lehet alkalmazni. Ilyen ese-tekben az áldozati taxát fogják feljebb srófolni.

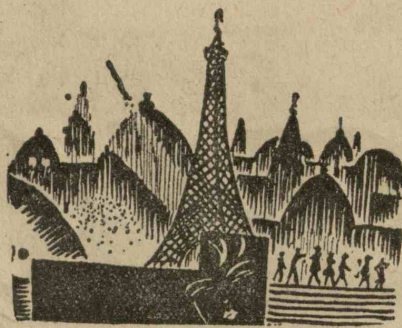
Módosítják a román-francia kereskedelmi szerződést

Bukarest, október 14

A román külügyminiszterium a keres-kedelmi miniszterium megkeresésére jegyzékben fordult a francia kormány-hoz s közölte vele, hogy a régi megállá-podás értelmében időszerű lenne a ro-mán-francia kereskedelmi szerződés ne-hány pontjának megváltoztatása.

Parisban

HOVÁ MÉG NEM ÉRKEZETT EL
A NAGY EURÓPAI DEPRESSZIÓ

A világ fővárosa ma is csillog az arany visszfényében

Páris, október hó 14.

Nem. Ide még nem érkezett el a Közép-Európa feletti sötétlő depresszió. Talán a kedvező meteorológiai helyzet is aláhúzza: ez a napsütéses ősz, melynek palettája a legpompásabb árnyalatokkal színesíti a Luxembourg-parkját, enyhe, bódító szellővel simogatja a fehér szobrokat és teszi derűssé az embereket.

Nemcsak felszínesen, de meggyőződéssel jókedvűek itt az emberek. Öröme sétálnak, szép szemek tornáját rendezik, versenybe fésülnek szép nőket és állítják ki legújabb autójukat.

Páris, a világzürzavar kaotikus összebogozása, a font zuhanása, Németország kritikus sorsa, a kína-japán konfliktus és egyéb sötétlő tragédiák örvényében, ma is csillog felhalmozott aranya visszfényében. Az élet ritmusa egy fél ütemmel se kisebbedett és ha a politikában, a sajtóban, meg a magánbeszélgetésben a „gazdasági krízis” a mindig visszatérő refrén, a szó drámai értelmében Páris és Franciaország még ezt nem érzi.

Az autó-szalón

Bár a munkanélküliség a múlt évhez viszonyítva itt is erősen emelkedő tendenciát mutat és a tél élébe sokezren néznek félő gonddal, ugyanakkor az „Autó-Szalón”-nal demonstrálni akarják azt a francia ipart, mely sok ezer munkásnak (és ebben egy bizonyos százalékban idegeneknek is) ad kenyeret és megélhetést. Páris uccáin rohanó 15.000 autóbussz, 130 ezer magán, 28 ezer teherautó és 20.000 taxi nagyrészen francia gyártmányúak.

A belföldiekén kívül, mint minden évben, úgy ezúttal is ott találjuk a leghibesebb német, olasz és amerikai autómárkák kocsijait. Hogy azonban a francia kiállítók között vannak olyanok is, akik még elvben se barátai a „francia-német” gazdasági együttműködésnek, bizonyítja a következő szövegű reklámcédula, melyet egész szemérmetlen ösztönéssel osztogatnak:

— Hoover elnök hirtelen elhatározása 2 milliárdal rövidíti meg Franciaországot — Németország javára. Ne vegyetek több amerikai árut!

— A lipcei vásáron röpcédulákat osztogattak, hogy meggátolják a francia áru vételét. Ne vegyetek több német árut! Adjatok munkát a francia

muskásnak!

De legyen az francia, német, olasz vagy amerikai gép, úgy pompáznak az „Autó-Szalón” külön-külön elhatárolt, szőnyeggel borított, délszaki növényekkel szegelt, virágokkal díszített emelvényén, mint pompás luxus-állatok. Ragyog a nikkell, csillog az üveg, fénylik a karosszéria lakkja, amelyben a legkülönbözőbb színeket variálják és permutálják, hogy esze látott effektusokat hozzanak ki. All ez különösen a torpedók fehér, vörös, a verseny-kocsik kék és sárga, lila és drapp színeire, melyek önkéntelenül is, hófehér pormentes utak víziójával kapcsolódnak össze.

A Rolls-Royce-ok méltóságteljesen sötétszínűek; feltűnő jellegzetességük a többi kocsiakkal szemben, hogy az általánosan kedveltebb belső vezetés helyett, üvegfal (mely talán szimbólum) választja el a kocsik belsejét a volán mellett ülő vezetőtől.

A párisi nő különben szenvedélyes autóvezető. Minden számottevő színésznő, mozisztár és szépségkirálynőnek elengedhetetlen járuléka, az autó, melyet maga vezet és mely egyéniségéhez, hajaszínéhez vagy szeméhez legjobban illik.

Szemek szikrázó fényének nemes versenye

folyt le a minap. Jótékony célra ment. (Ezért a „nemes” jelző). Páris város Boulevard-bizottsága rendezte meg, a nagy boulevard egy nagyméretű kávéházában a nagyszámú szegény boulevard-gyerek felszerelésére. Két kategóriába osztották a versenyző induló szemeket. A kikészített, borított szemöldökű, kifestett és hosszított pillájú, atropinnal tágitott és a természetlő adott bárszönyos, szende tekintetű szemekre. Hogy elegáns toalet, vagy szépen fésült haj ne befolyásolja a szempillantást, a hölgyek dominóiban, fekete-fátyolos fejfeltek a zsűri elé. (Mint újraeledt háremhölgyek). A bizottság, hogy a természetet és a művészetet egyaránt koronázza, két első díjat adományozott. Az egyik jutalmat egy ártatlan pillantásu, buzávirágkésmű, természetlő csillogó szempár kapta, míg a másik, egy égő, démoni tekintetű feketének jutott.

Fodrászati kiállítás frizura bemutatóval

Itt a jelszó persze: mentől nagyobb művészettel kikészített, agyonhullámosított hajjal szebbé tenni a nőt. Vagy esetleg sima fűrtöket mesterkélt rendetlenségben (még ha paradoxonnak is látszik ez) belefésülni az archa. Ez a legújabb kreáció.

Ezrekre menő közönség, a csinadrattas zeneszó mellett nézte lázas érklődéssel

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ, Telef. 145.

MA, SZERDÁN

RAMON NOVARO

salát rendezési filmje a

Szevillai énekes

A bécsi szintársulat előadásai miatt előadások csak: 5 és 7 órakor.

Következő műsorunk:

„Valencei kaland” (LIEBESEXRESS)

2. OLDAL

És nem szűnik az arany-áradat

Talán Hoover elnök nem hívta volna meg oly barátságosan Pierre Lavalt, egy kis őszinte eszmecsere, ha a francia kikötőkbe befutó hajók, majdnem mindig amerikai nagy aranyszállítmánnyal nem érkezne meg.

Hogy csak egy példát ragadjunk ki a sok közül: az „le de France” (mely történetesen Lavalt fogja Amerikába vinni), ma érkezett Le Havre-ba, 271 baril aranyat hozott, mely nem kevesebb, mint 12 milliárd 953 ezer 350 dollár, vagyis 325 milliárd francia frankot tesz ki. (Péngőben, lejben vagy dinárban átszámítva, csillagászati számokat hozna ki). A jövő hétre pedig újabb 57 millió dollár van jelezve.

Megbízható helyről vett értesülés szerint, az amerikai arany beözönlése nem csupán a Banque de France operációjának következménye. Még egy másik oka is van annak. Az: hogy „mozgásba” került a dollár.

Előidézője a font zuhanása. Azóta, Európa és itt különösen Franciaország értendő — lázasan adogatja el dollár-készletének egy részét. Némi okát abban

is kell keresni, hogy ideát nyugtalanító hatást váltott ki az amerikai bankokat fenyegető és részben átszenvedett krízis.

Persze ez még nem jelenti azt, hogy a dollár esik. Mert ha az eredeti válságból, mely 25.52 volt, veszített is 13 centimot, erősen áll azóta a 25.39-es alapon.

Egy amerikai bank például vehet Párisban dollárt, Newyorkban átváltékelheti

Két szék között, a pad alatt

A püspök is más törvényre hivatkozik, a prefektus is másra és közben a kisebbségi iskolák egy banit sem kapnak

Egy kis rabulisztikával ki lehet zárni a kisebbségi iskolákat a községi fenntartási hozzájárulásból

Szatmár, október 14.

Dr. Sulyok István, a királynagóntuli egyházközségi püspöke körlevelet intézett az összes református községi iskolákhoz és abban figyelmezteti az iskolák vezetőseit, hogy az elemi iskolákról szóló törvény 161. és 186. paragrafusa szerint a községek költségvetéséből tizennégy százalék a községi iskoláknak céljaira szolgál. Ezt a tizennégy százalékot ebben az évben a községek éppen most osztják fel és ezért figyelmezteti a püspök az iskolafenntartókat, hogy

a kisebbségi magániskolák részére ez alkalommal el ne mulasszanak valamelyes öket megillető támogatást szintén kérni.

A püspöknek az az álláspontja és ezt a meggyőződését a hivatkozott törvényszakaszok szelleméből veszi, hogy ez a tizennégy százalék a községi iskoláknak szól, tehát abból jogosan rész illeti a kisebbségi magániskolákat is.

Erről a püspöki körrendeletéről tudomást szerzett Puscasiu János szatmármegyei prefektus is és ő is kibocsátott egy körrendeletet, amelyet viszont a járási szolgabírákhoz és jegyzőkhöz címzett és ebben a magánoktatási törvényre hivatkozva, elmondja, hogy

a községek tizennégy százalékából a magán- és kisebbségi iskoláknak semmi sem jár.

A prefektus szerint a községek ezt a tizennégy százalékot a Comitetul scolaroknak hiánytalanul beszolgáltatni tartoznak és mivel azoknak pénztára alá egytlen magán- és kisebbségi iskola nem tartozik, ezek a kisebbségi iskolák ettől az intézménytől egytlen banit sem igényelhetnek.

A püspök tehát azon a véleményen van, hogy a községek iskola-alapjától a

25.39-ért aranyba (miután ott megvan az aranyfedezet), elküldheti az aranyat Párisba, eladhatja a Banque de France-nak és kaphat érte a 25.39-nél egy pár centimtal magasabb hasznot.

Minden bank tehát, mely valutával dolgozik, csak nyer azon, ha a dollárt 25.39-ért veszi és Newyorkban átváltja arannyá.

Miután a Banque de France vesz legtöbbet, nem csoda, ha az aranyszállítmányok egymásután érkeznek és halmozódnak a pánccsokrényeiben.

Különben az amerikai-francia tárgyalások elé, mindkét részlől nagy érklődéssel tekintenek. Amerikában az érklődésen kívül, a remény is közrejátszik.

Most, hogy a világ gazdasági egyensúlya már csak Páris és Newyork pilléreire nyugszik — ki hitte volna, hogy a megdönthetetlen harmadik: London leomolhatott — most elsősorban Páris és Newyork érklőke, hogy érdemleges megegyezéshez jussanak.

Páris nem izzgul, nem fél, halmozza az aranyat, gazdag és látszatra törődik a koldusokkal.

Mándy Ilona.

kisebbségi iskoláknak is jár valami, a prefektus a másik törvényre hivatkozva viszont tagadja, hogy a községek a magániskolák fenntartásához hozzájárulhatnak és szerinte a magániskolák fenntartása kizárólag az iskolafenntartók kötelessége.

A két törvény között természetesen a kisebbségi iskolák ismét községi egéyl nélkül maradnak, ha ugyan az egyházi hatóságok kollektíve fel nem lépnek, hogy a miniszter egy harmadik magyaró rendeletével véget vessen a vitának. Az igazság minden esetre az egyházi hatóságok oldalán, mert elképzelni sem szabad, hogy a községi adók összegéből, a melyet többségi és kisebbségi polgár egyaránt fizet, csakis a többségi iskolák élhessenek.

Kína teljesen a népszövetségre bízta sorsát

Genf, október 14.

A Népszövetség tanácsának nyilvános ülésén, mely elnöknek Briandot választotta, a francia külügyminiszter áttekinté képet adott a japán-kinai konfliktus jelenlegi állásáról. Utána Sze kínai delegátus hangsúlyozta, hogy Kína teljesen a Népszövetségre bízta sorsát. Joshisana japán delegátus válaszolt erre a nyilatkozatra s kijelentette, hogy a mandzsuriai konfliktust a japán álláspont szerint kell elintézni. A katonai műveletek pillanatnyilag szünetenek, s mihelyt a közvetlen tárgyalások irányelvei kialakulnak, Japán visszavonja a csapatait. Egyébként Japán továbbra is a nyitott ajtó és a gazdasági egyenjoguság elvé mellett van.

STR. REG. CAROL (KAPU-UTCA) No. 3 ASCHER HAZ

SERILANA

R.T. BRASSÓ

ROMÁNIA VEZETŐ
TEXTIL GYARAINAK
ELÁRUSÍTÓ HEI YE

Nagy választék női- és férfi
szövetekben, valamint selyem
és selyem tricót árukban!
Garári árak!

Matuska örültséget szimulál

Nem létező bűntársakat jelölt meg Berlinben és Budapesten. A bécsi és budapesti rendőrség nagyszabású nyomozása

Budapest, október 14.

Matuska Szilveszter, a biatorbágyi és jüti merénylet elkövetésével gyanúsított bécsi kereskedő hétfőn éjszaka, éjfél után az al fejezte be többóra hosszát tartó vallomását, hogy megnevezett tíz embert, mint akik bűntársai voltak a merényletek elkövetésében. A bécsi rendőrfőnökség azonnal megtekintette a szükséges intézkedéseket, hogy Matuska vallomását ellenőrizze. Rádió útján lépett érintkezésbe a berlini és budapesti rendőrséggel, hogy a Matuska vallomásában megnevezett jüti és budapesti cinkosait tartóztassák le. Ekkor derült ki, hogy Matuska, akinek töredelmes vallomását első pillanattól kezdve is a legnagyobb óvatossággal és fenntartással fogadták, ezúttal csúnyán félrevezette a rendőrséget.

Néhány óra leforgása alatt a berlini és budapesti rendőrség is megállapította, hogy Matuska hamis neveket és címeket mondott be, a rendőrség véleménye szerint azzal a szándékkal, hogy igazi bűntársait leplezze, amíg csak lehet.

A bécsi rendőrség megítélése szerint Matuska örültséget szimulál erre vezethető vissza ellentmondásai, zavaros és megbízhatatlan vallomásai. Egészen bizonyos, hogy a bécsi hatóságok néhány nap megfigyelésre Matuskát beküldik Wagner-Jauregg ideggyógyász professzor klinikájára, ahol elmállapotát fogják megvizsgálni.

Hétfőn délután Matuska ismét új vallomással lepté meg a bécsi rendőrséget.

Megnevezte azt a titokzatos embert, aki őt egy rejtelmes szekta nevében rávette a bombamerénylet elkövetésére.

Ennek a hipnotikus hatalmu, szurósszemű férfinak a neve Matuska szerint Berg vagy Bergmann Sándor bécsi fiatalember. Beismerve, hogy ezzel együtt volt a biatorbágyi viaduktnál, titokzatos társát látta a robbanás után is a viadukt tetején. Maga közben utána nézett annak, hogy áruló nyomok nem maradtak-e a robbanás színhelyén s amikor visszatért helyére, társa már nyomtalanul eltűnt. Vallomása alapján

a bécsi rendőrség intézkedett, hogy a Bécsben lakó összes Berg és Bergmann nevű férfit elállítsák a rendőrségen és szembeállítás Matuskával.

A bécsi rendőrség munkája

A bécsi rendőrfőnökség a legnagyobb körültekintéssel és alaposággal látott neki Matuska Szilveszter szerepének tisztázásához s éppen ezért minden részletkérdésben világosságot igyekezett teremteni.

Igy föltétlenül tisztázásra szorult, hogy volt-e része Matuskának a neulengbachi és az anzbachi vasúti merényletekben. A bécsi rendőrségen jelentkezett négy anzbachi ember, akik Matuska Szilveszterben felismerték vélték azt az ismeretlent, aki a merénylet elkövetésekor a közsgében lézengett. A vallomás értékét azonban lerontja az a körülmény, hogy az ismeretlen arcát akkor kötéste. A rendőrség ezeknek a tanuvallomásoknak nem is tulajdonít nagy jelentőséget.

Matuska mindvégig tagadja, hogy a merényletben bármiféle aktív szerepe is lett volna.

A bécsi rendőrségen megmutatták Matuskának azt a cédulát is, amelyet a biatorbágyi merénylet színhelyén találtak.

Matuska ezen felismerte a kézírását, de hangsúlyozta, hogy a cédulán levő fenyegető szöveget még Berlinben írhatta titokzatos hatalmu társa befolyására és sugallására.

Megállapították azt is, hogy a biatorbágyi pokolgép felrobbantásánál használt villanydróthoz teljesen hasonló vezetékek Matuska lakásán is vannak. A biatorbágyi viaduktnál mérővesszőt találtak, amelyet Matuska és segítő társa, vagy társai felhasználtak a pokolgép szakszerű elhelyezésére végzett méréseknél. Kiderítették, hogy Matuskának éppen ilyen összehajtható mérővesszője volt régebben. Matuska azonban azzal védekezik, hogy régi collstokkját elvesztette és kénytelen volt újat venni helyébe.

Alibit igazolt a bűntárs

Amíg a bécsi rendőrség a zavaros és kapkodó Matuska megbízhatatlan vallomásaiban igyekezett világosságot deríteni, a biatorbágyi merénylet nyomozása Budapesten is meghozta a maga szenzációját.

A rendőrfőkapitányság ugyanis délből bizalmasan értesült arról, hogy Matuska egyik bűntársa Bia közsgében lakik.

Nyomban utasították a helyi csendőrséget, az illető letartóztatására és egyúttal detektíveket küldötték ki a gyanúsított kihallgatására. Az előállítás meg is történt, de kiderült, hogy a bizalmas közlés semmivel sem lendítette előre a nyomozást, mert Matuska állítólagos bűntársa a csendőrség és az időközben Biára érkezett budapesti detektívek előtt kifogástalan alibit igazolt a merénylet idejére.

Kikérik Matuskát

Amint előrelátható volt, Matuska Szilvesztert a magyar hatóságok kikérik a bécsi rendőrségtől. A magyar külügyminisztérium már el is küldötte a felhatalmazást a bécsi ma-

gyar követségnek, hogy Matuskát az osztrák külügyminisztérium útján kérjék ki Magyarországra. A szövetségi kormánynak a kérést minden körülmények között teljesítenie kell, mert Matuskát a budapesti rendőrség nyomozta ki. Könnyen előfordulhat azonban az is, hogy a jüti merénylet miatt a német igazságszolgáltatás is igényt tart Matuskára.

A német igazságszolgáltatás azonban valószínűleg nem kerül abba a helyzetbe, hogy Matuskát felelősségre vonhassa, mert ha az osztrák kormány diplomáciai úton kiadja a biatorbágyi rémségek felidőzőjét, a magyar bíróság Matuskát minden bizonnyal halálra ítéli, a fennálló statárium miatt és az ítéletet azonnal végre is hajtják.

Ujabb fordulat

Matuska teljesen megtört és mindent beismer

Bécs, október hó 14.

Matuska Szilveszter ügyében ujabbán ismét szenzációs fordulat következett be. A rendőrség végigkutatva Matuska tattendorfi gyártelepét és ott hat, pokolgéphez való anyagot s ezenkívül is rengeteg robbantószeret talált. Kiderült, hogy Matuska ezt a gyártelepét is fel akarta robbantani, azzal a céllal, hogy érte a biztosítási összeget felvehesse.

A vasúti merényletek hőse egyébként ma éjszaka dühöngeni kezdett a cellájában. Azt ordította, hogy kicsi neki a cella, megfojtja, és vallani akar. Felvették a vizsgálatot vezető rendőrtiszt elé, s ekkor azzal a szenzációs meglepetéssel szolgált, hogy most már magára vállalta az anzbachi és neulengbachi, osztrák területen elkövetett merényleteket is.

Schweinitzer budapesti rendőrkapitány, aki még mindig Bécsben tartózkodik, ma kijelentette a sajtónak, hogy Matuska beteges figura, akinek nem voltak bűntársai és aki semmiféle hasznot nem húzott büncselekményeiből.

Bergmannról, aki állítólag a vasúti merényletekre való megbízást adta Matuskának, kiderült, hogy mint orosz fogoly került Magyarországra, ahol a kenyérmezei fogolytáborban tartózkodott. Amikor a forradalom kitört, Bergmann Bécsbe került és azóta itt él.

Bécs tüntetett Matuska felesége ellen

Matuska Szilveszter felesége Grauaug dr., bécsi ügyvéd kíséretében, — amint már tegnap megírtuk, — Budapestre érkezett és személyesen is hajszál indított a mentőtanuk előkerítésére. Kísérlete kudarcra járt. Hétfőn este már arról értesült, hogy férje a bécsi rendőrfőnökségen beismerő vallomást tett. Kedden délből Matuska Szilveszterné megjelent a budapesti rendőrfőkapitányságon, Grauaug dr. kíséretében. Itt újból közölték vele, hogy a biatorbágyi merénylet tettese minden jel szerint csak Matuska lehet. Az asszony a rendőrséget rendkívül lesújtva és összetörve hagyta el. Akik látták, bizonyosra veszik, hogy öngyilkosságot fog elkövetni.

Matuskáné az újságíróknak elmondotta, hogy férje a legjobb ember a világon s hihetetlennek tartja, hogy a borzalmas bün-

ténybe belekeveredett volna. Az asszony egyébként a védőügyvéddel együtt kedden délután visszautazott Bécsbe.

Megérkezése után Matuska Margarethenstrasse 81. sz. háza előtt nagy tömeg verődött össze, amely a pályaudvarról érkezett asszony ellen viharos tüntetést rendezett.

Érdekes és jellemző, hogy amint Matuskáné nem hisz férje bűnösségében, éppugy valószínűtlennek tartják a merénylet szülei is, hogy Matuska Szilveszternek része lett volna a biatorbágyi merényletben. Jugoszláviai hírlapírók felkeresték Matuska Csantavéren lakó apját, Matuska József papucsmestert. Itt is határozottan kijelentették, hogy nem hisznek a „zseniálnak” tartott fiuk bűnösségében.

Legújabb

Legújabb jelentések szerint a rendőrség megállapította, hogy Matuskának élénk szerepe volt a magyar kommunálatt és, hogy, Csantavér közsgében most is lakik egy bátyja, aki közismert kommunista.

A Matuska lakásán tartott legutolsó házkutatásnál megtalálták annak a villanydrótnak a maradványait, amelyet a merénylet a biatorbágyi viadukton elhelyezett.

Matuska kiadatási kérdése még mindig függőben van. Egyes vélemények szerint nem is adják ki, hanem osztrák bíróság előtt egyesítik úgy a jüti merénylet, mint a biatorbágyi merénylet ügyét. Mások szerint

Matuskát már hétfőn kiadják Magyarországnak, miután Németország — amely először jött volna ebből a szempontból számításba — lemondott arról, hogy Matuskát neki kiszolgáltatassák.

Tegnap éjszaka tanácskoztak a magyar, osztrák és német kiküldött rendőr-

kapitányok a bécsi rendőrigazgatóság épületében. A magyar kiküldöttek azon a véleményen vannak, hogy Matuska egyedül követte el a merényleteket és bűntársai nincsenek. Matuska fényképét megmutatták Habli Juliának, a biatorbágyi merénylet után vallomásra jelentkezett parasztleánynak, aki azonban nem ismert rá benne arra a férfire, akinek a társaságában a merénylet éjszakáját Bia-Torbágy környékén töltötte.

Törzsde

1931. október 14.

Zürich (nyitás): Berlin 115, Amsterdam 207, Newyork 509 és háromnegyed, London 19.80, Páris 20.09, Milánó 26.25, Prága 15.10, Budapest 9002 és fél, Belgrád 905, Bukarest 505, Varsó 57.20, Bécs —.

Az új német kormány viharos bemutatkozója

Berlin, október hó 14.

A birodalmi gyűlést tegnap délután három órakor megnyitották. A nemzeti szocialisták és a kommunisták jórésze távoltartotta magát, akik azonban megjelentek közülük, azok állandó közbeszólásaikkal tüntettek. Rögtön mihelyt Brüning felállt, hogy elmondja kormányprogramját, a kommunisták feléje kiáltották:

— Éhségkancellár! Diktátor!

Brüning hangsúlyozta, hogy azért vállalta a külügyi tárcát, mert mindenekelőtt a német-francia barátságot akarja erősíteni. Majd kijelentette, hogy programjának legfőbb pontja a valuta állandóságának fenntartása. Majd így folytatta:

— Hova jutott volna Németország, ha a nyáron engedtem volna a moratórium bevezetésének! Inkább eltűröm, hogy naponta hazaárulónak nevezzenek, de nem fogok változtatni a kitűzött programmon.

— Katonai diktatúra van! — kiáltották ismét közbe a kommunisták.

Brüning végül polemizált a pártfelfogásokkal és megvédte a birodalmi bankot az ellene intézett támadásokkal szemben.

Okmánybélyeg 25 százalékkal olcsóbban

Szatmár, október 14.

Zachiu Felician ügyvéd alkalmazottjának egy Mayer Jenő nevű fiatalember tegnap felajánlotta, hogy vadonatúj és nem hamis okmánybélyegeket huszonöt százalékkal olcsóbb áron tud szerezni, mint amennyiért azokat az ügyvéd a trafikban veszi. Az ügyvéd alkalmazottja titokban jelentést tett principálisának, aki viszont az ügyészséget és a rendőrséget értesítette és így teljes rendőrségi és ügyészségi felkészültség várta, hogy az ügyvédi irodába visszarendelt Mayer Jenő délután három órakor szállítsa is a töle megvett bélyegeket.

A kitűzött időben megjelent az ügyvéd irodájában Mayer Jenő, aki

háromezer lej értékű okmánybélyeget hozott és éppen leszámolta azokat az íróasztalra, amikor a rendőrség és ügyészség emberei, akik a szomszédos szobában voltak elrejtve, megjelentek.

Azonnal megmozdították Mayer Jenőt, a lakását is házkutatást tartották és megállapították, hogy Mayer Jenőnél nagymennyiségű okmánybélyeg van, amely egyáltalában nem különbözik a trafikokban árult legális bélyegektől, csak egyiknek-másiknak színe sötétebb, mint a rendes bélyegé és egyiknek sincs a hátán mézga.

Mayer Jenő előbb azt adta elő, hogy aktákat talált a városi parkban, majd azt, hogy a városháza személtádjában talált egy sereg iratot és arról szedte le a bélyegeket, de végre a kereszkérdések sulya alatt bevallotta, hogy

a bélyegeket Szigetről, egy Schwarca nevezetű embertől, akit közelebből nem ismer, kapta azzal, hogy értékesítse azokat.

További vallomást Mayer Jenőből nem lehetett kivenni, de a tett vallomása alapján is a vizsgálóbíró letartóztatta.

A nyomozó és vizsgáló hatóságoknak az a véleményük, hogy e bélyegcsalás hátamögött a szigeti törvényszékek tisztviselői állanak, akik az irattárban leszedik a régi iratok bélyegeit, átadják annak a bizonyos Schwarz nevű közvetítőnek, aki viszont megfelelő vegyi eljárással leszedi a bélyegekről a megsemmisítő bírósági pecsétet és társai útján ezeket a már egyszer használt bélyegeket forgalomba hozzák.

A satmári törvényszék vizsgálóbírája, vezető ügyésze, holnap reggel a gyanúsított Mayer Jenővel egyetemben kiszállanak Máramaroszigetre, ahol is Mayer Jenőnek fel kell kutatni azt a bizonyos Schwarzot, akiből jó egy néhány él Szigeten és akik közül az egyik ezeknek az átjásztott bélyegeknél főelárústója.

A nyomozás valószínűleg egy nagyon érdekes és kiágazó hamisító szövetkezetnek nyomára bukkant, amely bizonyára már hónapok óta elárasztja másodsor forgatott okmánybélyegekkal Erdély közönségét.

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

A TÖNKREMENT ADÓSOK SZÖVETSÉGE

Gheorgescu alelnök, aki 40 év alatt 54 milliót keresett, megváltó eszmékkel akarja szanálni a tönkrement adósokat

Bukarest, október hó 14.

A gazdasági harcban két részre oszlottak a katonák: az egyik felén tömörültek erős csatarendben a hitelezők a másik oldalon pedig az adósok. A két tábor között megindult az irtó küzdelem, amely tart, tombol és amelynek pergőtűzében mind a két farkasszemet néző rohamcsapat szomorúan vérzik...

A hitelezők hadi manővereit ismerjük: erős szervezetekbe tömörülten igyekeznek biztosítani a hitelélet konszolidáltságát és jogait, amelyek minden összeomlás alkalmával kisebbre zsugorodnak. Annál kevésbé ismerjük azonban az adósok — mondhatni szubverzív — szervezkedését, akik fejtegetőre állítva a gazdasági élet körmonfónt teóriáit, elkeseredetten kiabálják égfelé igazukat.

Romániában hónapok óta működik a Jelzálogadósok Országos Szövetsége, a mely komoly és bizonyos mértékben forradalmi reformokkal attackirozza a pénzügyi kormányzatot, amelynek doyenje, Argetoianu pénzügyminiszter csak nemrég jelentette ki szarkasztikus mo-
sollyal:

— Uram! Nem az adósok megmentéséről van szó. Mert azok elintézték a kérdést azzal, hogy nem fizetnek: itt a

hitelezőket kell talpraállítani és aztán jön csak a többi...

Ezt mondotta Argetoianu, amelyre méltó helyről kaptunk választ...

HULLÁMZÓ MILLIÓK TETEJÉN

— Romániát szerencsétlen törvényei teszi tönkre... ezt tessék megírni. És majd be is bizonyítom, hogy miért...

Ezeket mondja bevezető szavában egy jól megtermett kövérkés ur: Az Adósok Orsz. Szöv. alelnöke, az eladósodottak között nagy népszerűségnek örvendő Gheorgescu, aki gesztikulálva jár fel és alá a szövetség központi irodájában. Nem is központi iroda. A piactér közelében levő egyik tizedrangú hotel várószobája, két íróasztallal. Innen igyekeznek megreformálni Románia gazdasági és pénzügyi berendezkedését a csődbejutottak.

Gheorgescu ur, mielőtt a csődbejutottak nagy, országos érdekeiről beszél, a földönfutókká lett honfiak síró hangján panaszkodik a megrázó összeomlását, a mely kiemelkedik az adósok szövetségének történelmi lapjaiból:

— Tíz évvel ezelőtt még 54 millió voltam. Ez a vagyon negyven évi becsületes munkával kerestem. Volt egy tüzemem, amelyben 300 munkást foglalkoztattam. Erre a vagyonra pedig

volt mindössze 4 millió lej váltótartozásom. Négy millió, ötvennégy ellen. Az üzletek közben kezdtek egyre rosszabbul menni.

— És akkor megcsuszttak a lejton a hitelezők, illetve a kamatok. Mert a négy millióból lett 6 millió, öt év alatt pedig azon vettem magam észre, hogy egy bani újabb kölcsön nélkül, tartozásom 17 és fél millió lejre emelkedett.

Az adósság pedig azért emelkedett toronymagasságnyra, mert a 8 százalékos kamatból lett 16, aztán megduplázódott és mielőtt a végső összeomlás szomorú révébe befutottam volna, 120 százalékot fizettem kamatba... Aztán összeomlottam.

Georgescu ur hiteles szavai után, a finalé valóban tragikus volt. Megkérték ellene a csődöt. Tizenkét millió lejt érő szállodáját, amelyet a csődszindik is 7 millióra becsült, egy millióért árverezték el, a vagyonának többi részéért pedig szintén alig futott be több, mint hat millió lejt.

Ez tehát a rövid története dióhéjban az ország egyik legtragikusabb végű csődbejutottjának, akinek története oly frappáns, hogy a többi csődbejutottak alélnökül választották meg egyesületükben...

A gazdasági válság hullámai a csődbejutottak szemszögéből

— Azért kezdtem a magam szerencsétlenségével, hogy jobban láthassa a helyzetet. Az adósok nem tehetnek arról, hogy nem képesek fizetni.

Mindenkiben meg van a jószándék, hogy fizessen, csak adják meg a kereseti lehetőségét.

Mert ha ellenem meg nem kérik a csődöt, vagy nem teszik lehetővé, hogy uzsorakamatokkal anyagi halálba keressenek, akkor én ma is háromszáz munkásnak adok kenyeret, amellet pedig az állam egy termelő iparosa maradok, nem pedig földönfutó...

— Az adósok szövetségének elképzelése szerint a kereskedők, a városi és falusi jelzálogtulajdonosok összeomlását — mint mondtam — az érvényben levő szerencsétlen törvények okozták. A különböző kormányok, amelyek demagógikus jelszavak alatt csak párthíveket szolgálták, egyre másra reformálták a törvényeket, míg végül annyit csavargattak, hogy a rajtuk felépülő gazdasági rendszer lassu bomlásnak indult.

Az adókat felnyomták az égig, aztán a kereskedők megkérdőjezése nélkül maximálták az árakat, nyakunkba sózták a gazdasági élet legveszedelmesebb rákfénjét a fényűzési és forgalmi adót... És a többiek, amelyeket mindenki nagyon jól ismer.

A csődbejutottak szövetségének alelnöke úgy beszél, mintha harci riadóra váró tömegeknek szólna. Szemei lángban égnek, hangja pedig emelkedett:

Közben elfelejtették hatálytalanítani a csődtörvényt, amely normális gazdasági életre volt szabva s nem pedig olyan anarchisztikus kor számára, ahol a gazdasági konszolidálás rák formájában viszafelé halad. A kormányoknak kötelességük lett volna a helyzetnek megfelelően rendezni a hitelező és az adós vi-

szonyát és akkor mindenki fizetett volna, a csődbejutott ekzisztenciák száma pedig nem rugna ma tizezrekre. Hamangu igazságügyi miniszter ur pedig értesüléseink szerint még szigorubbá akarja tenni a csődtörvényt. Ez újabb katasztrófákat fog zúdítani az adósokra. Ezek az urak elfelejtik, hogy ha az adóst csődbekergetik, még kevésbé tud fizetni.

— Aztán... Itt van a kényszervégrehajtásokról szóló törvény, amely éveken keresztül szaporította a csődbejutottak számát és amelyet csak hosszas harcok után megkésve sikerült hatálytalanítani, illetve módosítani. Ezeknek a bajoknak az orvoslását követeljük.

KÉTSZÁZ MILLIÁRD JELZÁLOG-ADÓSSÁG

A beszélgetés során megtudjuk, hogy a romániai jelzálogadósok szövetségének több, mint harmincezer tagja van, akik hetenként gyűleseznek Bukarestben és követelik a mult elvesztett jogait. Pontos statisztika nincs arról, hogy ezek a jelzálog-adósságok milyen összegre emelkednek, mint ahogy Romániában azt

Mellékpénz kibocsátását javasolják a csődbejutottak

Georgescu ur, a szövetségi alelnök rövid pauza után tovább folytatja a fejtegetéseit:

— A mi szövetségünk konkrét formában több javaslatot is tett különböző kormányoknak, amelyek azonban soha sem cselekedtek a köz érdekében.

— És miközben beszél, egy sűrűn nyomtatott rőpiratot nyom a kezembe:

— Tessék megnézni. Ezt a memorandumot terjesztettük fel a kormánynak. Ebben leszögeztük pontosan azt, hogy mit kívánunk. A memorandum első része azt fejtegeti, hogy a kamatok az évek folya-

sem lehet tudni, hogy mennyit tesznek ki a mezőgazdasági adósságok. A szövetség által összeállított hozzávetőleges kimutatás szerint azonban Romániában mintegy 200 milliárd lejre rugnak a jelzálog adósságok. Pontos kimutatást azért nem lehetett készíteni még ezekről az adósságokról, mert csak Erdélyben és Bánágban működik a telekkönyv, míg az Okiráltságban csak most foglalkoznak annak felállításával.

A statisztika hiányának tulajdonítható elsősorban, hogy mindezideig nem sikerült megfelelő platformot találni a jelzálogadósságok számára. Holott — mint mondtunk — a csődbejutott jelzálogtulajdonosok szövetsége ezt hetenként népes gyűléseken követeli.

Minden szubjektivitáson túl, meg kell állapítanunk, hogy az adósságok összege elriasztóan nagy. Azonban aligha tételhető fel, hogy az kétszáz milliárdra rugna. Mondjuk a fele. Az is elég azonban ahhoz, hogy tönkre tegye a normális hiteléletet, megbénítsa a pénzforgalmat és éppen ezért a kormánynak gondoskodnia kell a kérdés megoldásáról.

mán az uzsoráskodás láztábláján miképpen érte el a 120 százalékot.

Majd következnek a megoldások:

1. A kormány függesse fel azonnal az összes kényszervégrehajtásokat és eladásokat az ország összes törvény-székeinél, továbbá hatálytalanítsák mindazon törvényeket, amelyek lehetővé teszik, hogy csődbekeressenek kereskedőket és iparosokat, mivel azok nem okozói a mai helyzetnek.

Dipl. Ing. STERN

rádió laboratóriumát a legújabb

Nora rádió

készülékekkel

áthelyezte

BRASSÓ, Weisz Mihály-utca 22. szám alá.

FAISCOLĂRĂ ȘI ȘOLLOUTĂRIE TEPEK RY,
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ĂRJEGYZÉK DUTALAN.

2. Vegyék revízió alá az összes tartozásokat és 1925-ig visszamenőleg számítsák át a kölcsönvett tőkék után fizetett kamatokat, mivel az adósok az öt év alatt ötszörösét fizették vissza a kölcsönvett tőkének, uzsorakamatok-ban.

3. A megállapított adósságokat vegye át az állam s az adósságok összege után a falusi adósoktól szedjen 3 százalékos, a városiaktól pedig öt százalékos kamatot.

4. Ezeket az adósságokat csatolják az adóhoz s az adóval együtt hajtsa be az állam a pénzügyi közegek által. Az ingatlanokra az állam természetesen ugyanugy bekebeleznie magát, mint a magánosok és nem fizetés esetén szintén végrehajtana, mint ahogy adómegetadókaknál teszi. Az állam által átvett adósságokat 10—15—20 és 50 évre részletekben fizetnék az illető adós jövedelmének megfelelően. Az évi rátákat szintén négy részletben fizetnék az adósok, akárcsak az adót.

5. Az ily módon átvett adósságok ellenértékéért a hitelezőknek fizessen állami kibocsátású címleteket, vagy egy ugyancsak államilag garantált mellékpénzzel, amelynek fedezését szolgálja az adósok bekebelezett ingatlanai. Ezt a mellékpénzt az állam olyan arányban vonná ki a forgalomból, amelyen arányban az adósok fizetnek.

6. Ellenkező esetben az állam szavazzon meg egy olyan törvényt, amely három évi moratóriumot biztosít az összes adósoknak. Ez az idő elég volna ahhoz, hogy lélegezhez jutva, megkezdjék az adósságok törlesztését és pillanatnyilag megmeneküljenek a csődtől és a végrehajtásoktól.

Igy hangzik tehát a memorandum, a melyet a kormánynak átnyújtott a szövetség. Ehhez még megjegyzi Georgescu ur, hogy a mellékpénz kibocsátásától csak azért irtózik a kormány, mert bizonyos formák betartásához köti a lejstabilizációt.

— Egy dolgot nem szabad elfeledni: a mellékpénznek csak belföldi vásárló ereje volna és így a lej tényleges szabályait nem érintené.

Végül pedig egy nagy titkot árul el:

— Meg sugatom magának, hogy a memorandumban feltüntetett megoldásokat nem mi találtuk fel. Azokat maga Argetoianu pénzügyminiszter mondotta egy beszédében, amit a Román Társadalomtudományi Intézetnél tartott egyik előadásában mondotta el akkor, amikor még nem volt kormánynon, illetve, pardon... két kormányszék között ült!

Seres Miklós

— Sikkasztásért és okirathamisításért elítélt községi jegyző. Déváról jelentik: Burdus Traian, volt harói jegyző, 30 ezer lejt sikkasztott el jegyzői minőségben, továbbá Haró községnek 1930. évi költségvetésére hamisította a községi bíró nevét, majd három házaspárt összeadott az anyakönyvvezető tudta nélkül, s ezen visszaélései miatt a dévai törvényszék 2 évi börtönbüntetésre és politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésére ítélte. Ugyancsak elítélte a bíróság Simion Crisan volt harói jegyző 10 évi hat hónapi fogházra és ugyancsak 10 évi hivatalvesztésre, mert 1927—28 években Haró-Bánpatak- és Kéménd községekben 16 ezer lej községi taxát szedett be és ezen összeget elsikkasztotta.

CEGÜNK FENNALLASÁNAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL. VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZ-MÉNYEKET NYUJTJUK.

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR RT.

MAROSVÁSARHELY

Fiókok: BUKAREST BRASSÓ

Kedvező üzleti feltételek!
Garantált minőség!
Szenzációs árak!

Modern Mozgó

BRASSÓ
Tel. 518

Ma, csütörtökön a nagysikerű német filmoperette

Keringő a hálókocsiban

(WALZER IM SCHLAFKUPE)

Főszerepben:

LUCIE ENGLISH, FRITZ SCHULTZ
MAGYAR FELIRATOK.

Ne borotvapengét

kérjen hanem

követelje a

székhely: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 5

Oszlásnak indult holttest egy bukaresti bérház folyosóján

Rejtélyes gyilkosság ügyében nyomoz a fővárosi rendőrség

A gyilkosság egy hónappal ezelőtt történt, azóta rejtegették a holttestet

Bukarest, október 14.

Szerda hajnalban az utóbbi évek legpéldátlanabbul álló bűnügyi szenzációja került napfényre Bukarestben. A reggeli órákban a korán kelő cselédleányok a Schitu Magureanu-utca 55 számú bérházában,

a lépcsőfeljárát folyosóján, egy riasztóan rut, erősen szagos, oszlásnak indult holttestet találtak.

A hulla teljesen meztelenül, összerogygiant állapotban úgy feküdt a folyosó hideg kővén, mintha azok, akik magukkal hurcolták, elejtették volna s aztán arra sem volt idejük, hogy a legriasztóbb állapotba került emberi maradványt „ilendőbb” helyzetbe igazítsák.

A borzalmas látvány érthetően megárazta a cselédleányokat, akik közül egy az eszméletét is elvesztette. A többiek is csak percek múltán tértek magukhoz s tudtak jelentést tenni gazdáiknak. A telefonértesítésre a rendőrség azonnal nagy készültséggel szállott ki. A vizsgálatot maga Franculescu sziguranca inspektor

indította be, magában a házban azonban egyelőre kevés nyomot talált. Már az első percekben nyilvánvalóvá vált, hogy a rendőrség csak két feltevésből indulhat ki.

Az egyik az, hogy a már oszlásnak indult áldozatot ott, abban a házban gyilkolták meg, amelynek folyosóján ráakadtak s addig rejtegették ott, amíg nem kellett attól tartaniok, hogy a hullaszag árulójuk lehet.

A szerdára virradó éjjel aztán a tettes, vagy a tettesek máshova akarták szállítani a bűntény néma tanuját, munkájuk közben azonban valami megzavarta őket s így

a holttestet a folyosón elejtve elmenekültek.

A másik feltevés szerint az áldozatot valahol máshol gyilkolták meg s ebben a házban alkarták most elrejteni. A további vizsgálat során azonban a feltevés szinte egészében elesett. A rendőrség ugyanis alapos kutatást tartott a házban s ennek során

a padláson, meglehetősen elrejtve, egy nagyobb faladát talált, amely vérfoltos ujságpapírokkal volt tele.

Minden kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a hullát ez a láda rejteítette magában egészen szerda éjjelig, amikor kivették onnan.

Ennyi eddig mindaz, amit a rendőrség megállapíthatott. A holttestet természetesen beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, ahol az orvosi vizsgálat azt is kiderítette, hogy

a gyilkosság legalább egy hónappal ezelőtt történt, tehát a holttest egy egész hónapja volt elrejtve a Schitu Magureanu-u. 55 szám alatti ház padlásán.

A rendőrségről kaptak hivatalos közlemény szerint a titokzatos bűnügyben, a mely az egész várost izgalomban tartja, nagy körültekintéssel folyik a nyomozás. Egy letartóztatás már is történt. A letartóztatott a kérdéses házban lakó fiatalember, akinek a nevét azonban egyelőre, a nyomozás érdekében, még nem közlik.

mánya felülmúlja a törvény rendelkezéseiben megszabott kereteket, akkor részvénytársaságok 5 éven, betéti vagy közkereseti társaságok 3 éven belül kötelesek a betéteket és más passzívumokat leépíteni.

Az új törvény rendelkezései legszigorúbban a magánbankokat sújtják, mert ezek betéteket egyáltalán nem fogadhatnak el.

Magyarország és a romániai fakeskedelelem

Bukarest, október hó 24.

A magyar pengő külföldi kurzusának esése miatt a bukaresti fakeskedők elhatározták, hogy a Magyarországra irányított fa árát 20 százalékkal felemlélik. Az áremelés már érvénybe is lépett.

Ezzel kapcsolatban a román kormány értesítést kapott, hogy a magyar kormány megtette a szükséges intézkedéseket az ugynevezett famonopólium életbeléptetésére. Gyakorlati értelme ennek az intézkedésnek az, hogy Magyarországon külön kereskedelmi szerv létesül, a mely állami ellenőrzés mellett felügyel a külföldről érkező fakészletek szétosztására.

Értesülésünk szerint a román faexportőrök felkészültek arra, hogy a magyarországi intézkedés rájuk nézve esetlegesen káros hatásait ellensúlyozzák.

75 százalékkal csökkentették a szén és petroleum szállítását

Bukarest, október 14.

A Curentul közlése szerint a kereskedelmi miniszteriumban szerdán délelőtt rendkívül fontos bizottsági ülés volt. A bizottsági ülésen, amelynek tagjai Valcoici közlekedésügyi miniszter, Carpen kereskedelmi miniszter, Ionescu-Sisesti földmívelésügyi miniszter és Ionescu tábornok, a vasut vezérgazdátja voltak, maga Argetoianu pénzügyminiszter elnökölt.

Az értekezlet tárgya a gabona, a szén és a petroleum vasuti szállítási tarifájának a leszállítása volt.

A bizottság a szén és a petroleum kérdésében már meg is állapodott és véglegesnek tekinthető határozatot hozott olyan értelemben, hogy ennek a két árucikknek a szállítási tarifáját 75 százalékkal szállítja le.

A gabona kérdésében megoszlottak a vélemények s így itt döntés még nem született. Egyesek ugyanis azon a véleményen voltak, hogy

az exportra szánt gabona szállítási tarifáját csökkenteni kell ugyan, ugyanakkor azonban a belföldi szállításoknál megfelelő emelést kell alkalmazni.

Mások viszont azt az álláspontot foglalták el, hogy a gabonaértékesítés nehézségein ez sem segítene, illetve eredménye csak az lenne, ami a premium-rendszernek is, hogy tudniillik a szállítók a maguk javára nagy előnyökhöz jutnának anélkül, hogy ebből a termelőosztály bármilyen hasznát is látna.

Értesülésünk szerint a gabona kérdésében a bizottság holnap újabb értekezletet tart.

Elkészült az új banktörvény tervezete, amely megvalósulás esetén teljesen megbenitaná a pénzintézetek működését

Bukarest, október 14.

A lapok már megkapták az új banktörvény tervezetét, amelyet a parlament őszi ülésszakán minden körülmények között létárgyálnak és szentesítenek.

Egyelőre csak nagy általánosságban, legfontosabb rendelkezéseit illetőleg ismertetjük ezt az új banktörvényt, amely első pillantásra is elárulja, hogy

a kormány a jövőben a bankok kezét és hatáskörét igen szűk béklyókba veri s munkásságukat a legszigorúbban ellenőrzi.

A törvénytervezet 8-tól 34-ig terjedő paragrafusai arra kötelezik a létesítendő bankok megteremtőit, hogy a megalakulás jogi és vagyoni helyzetére vonatkozó összes okmányokat mutassák be a Legfelsőbb Banktanácsnál (Consiliul Superior Bancar), amely a törvény szentesítése után alakul meg és kezdi meg munkásságát, mint a romániai takarékpénztárak és bankok ellenőrzőszerve. A Legfelsőbb Banktanács a pénzintézetek alaptőkéjének összegét helységenként, külön szem-

ponatok figyelembe vételével állapítja meg. A megalakulás után a bank engedélyezett és lejegyzett alaptőkéjét teljes összegben be kell fizetni.

A bankok kötelesek tartalékalapokat létesíteni és azoknak meghatározott százalékat állandóan készpénzformában rendelkezésre tartani.

A törvénytervezet indokolása világosan utal arra, hogy a süriin megismétlődő bankbukások beigazolták, hogy a bankok mozgatókéjének hiánya okozta a sorozatos katasztrófákat.

Az új banktörvény arra kötelezi a pénzintézetek igazgatóit, hogy biztosítékot tegyenek le és azon kívül is vegyék át a vezetésük alatt álló pénzintézet részvényeinek egy részét, hogy így is szorosabban fűződjenek a bankjukhoz.

A törvénytervezet rendkívül megszorítja a banküzletek és bankműveletek hatáskörét.

Minden bankművelet elvégzésére meg kell szerezni a Legfelsőbb Banktanács engedélyét, elsősorban a betétkönyvek

és betéti jegyek kiállításának jogát. Betéteket ugyanis csak azok a bankok fogadhatnak el, amelyeknek biztosított alaptőkéjük van és már megfelelő kifogástalan multtal rendelkeznek.

A bankműveletek pénzbeli összegének maximumát az új törvény az alaptőke tizenkétszeresében állapítja meg.

Az új törvénytervezet megkönnyíti a pénzintézetek fuzióját és a fuzionált bankoknak jelentékeny adókedvezményt biztosít.

Külön rendelkezések szabályozzák a felényire csökkent alaptőkéjű és a fizetéseképtelen, vagy csődbe jutott bankok likvidálásának feltételeit.

A Legfelsőbb Banktanács a törvény szentesítése után azonnal megalakul és a bankok kötelesek 2 hónapon belül mérlegüket, továbbá az igazgatóság, felügyelőbizottság névsorát a tanácsnál bemutatni és cégüket a törvényszéknél felállítandó Bankregiszterbe bejegyeztetni.

Ha valamelyik pénzintézet betétáll-

Autósbanditák garázdálkodnak Kisküküllőmegyében

Ötödik betörés pár nap leforgása alatt — kifosztották a környék leggazdagabb kereskedőjét

Dicsőszentmárton, október 14.

Keddre virradó reggel futótüzként terjedt el a hír Dicsőszentmártonban, hogy a közeli Galfalva községben

autós banditák kirabolták a környék egyik leggazdagabb kereskedőjét, Czitrom Benjámin.

A vakmerő rablás híre azért keltett nagy izgalmat nemcsak Dicsőszentmártonban, hanem a környéken is, mert az utóbbi időben alig néhány nap leforgása alatt ez már az ötödik betöréses-lopás a vidéken.

A kirabolt Czitrom Benjámin kereskedő üzlete az országút mentén van. A helyszíni szemle során mindjárt az első pillanatban kiderült, hogy a betörők

kibontották a téglalapúlat falát, s úgy hatoltak be az üzletbe, ahol iszonyú rendetlenséget hagytak maguk után.

Érdekes, hogy a betörésnél használt szereszközöket, két csákányt, fejszét és a feszítővasat is az üzletben hagyták, miután a fosztogatást sikeresen elvégezték. A kis vaskasszát feltörték, tartalmát 23 ezer lejt, magukkal vitték. De alaposan fel-

pakoltak a textiláruból is, aztán a dohánnyal, belyegből, különböző fűszerekből.

Az elrabolt áruk értéke meghaladja a 170 ezer lejt, tekintve, hogy csak a textiláruból 56 péget vittek magukkal a tettesek.

A bevezetett vizsgálat során hamarosan kiderült, hogy

az éjjeli őrök egy autót láttak az üzlet közelében állani, de nem törődtek vele, mert defektre gondoltak.

Az is megállapítást nyert, hogy az autós banditák a betörésnél használt szerszámokat ott, a faluban szedték össze.

— ÖTVEN PFENNIGET AD MINDEN TONNA SZÉN UTÁN A NÉMET NEHÉZIPAR A JOBBOLDALI SZERVEZETEKNEK. Berlinből jelentik: Breitscheid szociáldemokrata képviselő nagy beszédet mondott a birodalmi gyűlésen, ahol szóba hozta, hogy a német nehézipar ötven pfenniget jutjat minden tonna szén után a jobboldali hitlerista szervezeteknek.

Modern Mozgó
BRASSÓ. Telef. 518.

KÖVETKEZŐ MŰSORA:

STRAUSS OSZKÁR
OPERETTJE

Varázskeringő
(A nevelő hadnagy)

Slágere
Csak párosan szép ez az élet...

Maurice CHEVALIER

Hírek

KRIZLING

Hát hiába, azért a nagy idők nagy gondolatokat termelnek ki magukból.

Minden külön értesítés helyett közlöm ama megrendítő értesülésemet, amelyet a mai hírovarból volt szerencsém nyerni és amely szerint a neustadti bortermelők elhatározták, hogy az idei rizlingjüket az ezerkilencszázharmincegyedik világháború emlékére Krizling néven fogják palackozni és forgalomba hozni.

Amivel nem azt akarják mondani, hogy eddig azért hívták rizlingnek, mert rizis volt, most azonban krizis van, tehát krizlingnek kell nevezni. Ők egyszerűen arra törekednek, hogy még egy kis bufelejítő italozás közben se menjen ki az ember fejéből a világgazdaság zilált helyzete.

Indítványozom, hogy helyezzük az események homlokterébe az összes kriz-zel kezdődő ízeket. Legyen idei kedvenc virágunk a krizantémum, adjuk ki új nemzeti félbőr-kötésben Kriza János népköltési gyűjteményét és az idej nehéz esztendő emlékére nevezzük el a rizkását krizkásának.

És a rizikót krizikónak, ámbár az nem magyar szó, de mégis.

Azonban ne maradjunk a németek szabta szűk területen, hanem a nemes eszmékort bővítsük ki még a következőkkel:

A krach emlékére nevezzük a pezsgőt kracherlinek.

Ugyanezen okból a tűzoltósági csövezető nyerge a csödpesztető nevet, míg az anyósunkkal való jó viszony nevezetessé kényszerregyezségnek.

A devizanehezégek emlékére nevezzük a víza nevezetű halat devizának.

A fontomlás alkalmából a mondataink végére ne pontot tegyünk, hanem pontot, ahogy reaktíváljuk mindazon ősrégi szakácskönyveket, amelyeknek receptjei úgy szólnak, hogy: végy egy félfont vaját.

A költők megszokott stífáik helyett katasztrófákban írják műveiket.

Azt hiszem, hogy én részéről ezt a cikket már egy kicsit úgy is írtam.

ZAGON ISTVÁN.

— Október 16-án a király születésnapja és — iskolaszünet. Bukarestből jelentik: A király október 16-án születésnapját ünnepli. Ebből az alkalomból az összes iskolákban szünetelni fog a tanítás.

— Megszüntették az államvallást Spanyolországban. Madridból jelentik: A köztársasági parlament tegnap törvényt szavazott meg, amely megszünteti Spanyolországban az államvallást. Ezzel egyidejűleg bezárják az összes zarádakat és kolostorokat és feloszlatták az apácák és szerzetes-rendeket. A vallásellenes tüntetések még mindig tartanak, így Sant Andersben tegnap felgyújtották a karmeliták templomát.

— Megélénkül a török—magyar kereskedelmi forgalom. Budapestről jelentik: Ma megkezdődtek a török—magyar kereskedelmi tárgyalások, amelyen a török kormány részéről Tewfik Rusdy bey vesz részt. Már meg is állapodtak abban, hogy intenzív kölcsönös forgalmat indítanak meg a két ország között, amelynek során Törökország nyers petroleumot és fekete-szenet fog szállítani Magyarországnak, amivel szemben Magyarország mezőgazdasági gépekkel és készáruval látja el a török piacot.

— Öngyilkos nagyváradi kereskedő. Nagyváradról jelentik: Kertész Sándor zöldfautcai kereskedő ma a Félixfürdőben luminállal megmérgezte magát. Az öngyilkos üzletember ismert egyénisége volt a nagyváradi kereskedővilágnak.

— Elfogtak egy nyugdíjkiárót. Nagyváradról jelentik: Özvegy Kunné, a volt nagyváradi magyar téparancsnok felesége, feljelentette Obláth Sándor volt vasgyári tisztviselőt, aki nyugdíjkiáróként elvette, hogy a pénzügyigazgatóságnál érdekében eljárjon. Obláth a könyvecske átvétele után nem adott többé életjelt magáról. Az özvegy feljelentésére a rendőrség most letartóztatta.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mindazok, kik felejtethetetlen halottunk, Indig Samu temetésén résztvettek, bánatunkat részvétlato-gatással, vagy bármi módon enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. A gyászoló család. (be)

AMERIKABA IS BEVONUL A „DIRNDLI”.

Amerikai diáklányok európai körutjuk után propaganda utat csinálnak Newyork utcáin a dirndli-niselet népszerűsítése érdekében.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanusítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el Ára kemény félvaszonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— Elfogták a második nagyváradi rendőrgyilkost is. Nagyváradról jelentik: Rostás Pap Györgyöt, Pantele Ilie rendőrmester gyilkosát — akiről azt hitték, hogy Magyarországra szökött — tegnap sikerült egyik barátja külteki lakásán elfogni, ahol az ágy alatt rejtőzködött.

Marconi Rómából meggyújtotta a riodejaneirói villamoslámpákat. Rómából jelentik: Ismeretes, hogy Marconi az „Electra” nevű yachtjáról a múlt évben meggyújtotta az ausztráliai Sidney villamoslámpáit. Most hasonló kísérletet hajtott végre Marconi és ezutal Rómából a délamerikai Rio de Janeiro villanylámpáit gyújtotta fel. A kísérlet ezutal is kitűnően sikerült: Marconi megnyomta készülékje gombját — és ugyanabban a pillanatban Rio de Janeiro utcáin és lakásaiban kigyulladtak a fémzálas égők.

— „Küldj félmilliót, különben pokol-gépecskét kapsz”. Bukarestből jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a pokol-gépes merénylet-kísérletről, amellyel Gottlieb bukaresti, a Lutherana-utca 20 szám alatt lakó mérnöktől ötezer angol fontot akartak ismeretlen tettesek kizsarolni. Tegnap azutal megjelent egy másik bukaresti lakos is a rendőrségen és egy fenyegető levelet mutatott, amelyet a posta kézbesített neki. Ebben egy félmillió lejt kérnek tőle és ugyancsak megfenyegetik egy kis „pokol-gépecskével”, ha a pénz nem kellő időben és helyre nem talál-ná elküldeni. A levél alatt a következő aláírás szerepel: „A főváros terroristái.” A rendőrség most erőlyesen nyomoz a zsaroló bandita-szervezet után.

— GAZDASÁGI KIALLÍTÁS CSIKSZEREDÁN. Tudósítónk jelenti: A csikmegyei mezőgazdasági kamara általános érdeklődést keltett kiállítás vasárnap délelőlt 10 órakor nyitotta meg a kapuit. A legszebb állatok kiállításának díjazása során 87 gazdát jutalmaztak meg, 36.000 lej összegben. A mezőgazdasági gépek kiállítói összértékben 6000 lejt kaptak. Mezőgazdasági terményeikért 41 gazda 14.000 lej összjutalomban részesült. A háziipari termelők között 5000 lejt osztottak ki, de sokat tüntettek ki arany, ezüst, bronzérmekkel és oklevéllel is. Az anyagilag és erkölcsileg fényesen sikerült kiállítás mégsem záródhatott le zavaró incidens nélkül. A háztartási iskola román leány növendékei letették a kiállítás terem faláról egy székely menyecskét ábrázoló plakátot. Ugy látszik, hogy Csikmegyében rövidesen a gabonát is nemzetiség szerint fogják osztályozni.

★ ORVOSI KÖRÖKBŐL. Dr. Binder Richard, az összes gyógytudományok orvosa és tüdőbetegségek szakorvosa, rendel délután 2—fél 5 óráig, Brassó, Buzasor 2. Röntgen-diagnostika. (be)

— NE FELEJTSE EL, hogy mindenféle divatlapokban óriási választékot talál a Brassói Lapok könyvosztályában. (Női- és férfi-divatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehér nemű, kalap, vételektelezottség nélkül megtekinthetők.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors postai szállítás.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, napoként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— MA MÁR A PREFEKTUS NEVÉVEL IS CSAK 280 LEJT LEHET — SZÉLHÁMOSKODNI. Szatmárról jelentik: Néhány héttel ezelőtt egy fiatalember beállított Mange Valeria szatmárhegyi asszony lakására azzal, hogy 6 Pus-cas János Szatmármegye prefektusának unokaöccse, aki szekerén a Szatmár-hegy-re igyekezett, de utközben eltört a ezekere. Nem tudja a szekeret megjavíttatni, mert nincs elég pénz vele és még 280 leje hiányzik ahhoz, hogy a kovácsot, aki a szekeret csinálja, kifizethesse. Az asszony a prefektus nevének hallatára azonnal átadta a 280 lejt, de mivel a fiatalember azóta sem jelent meg, ma Szatmáron felkereste a prefektust és tőle kérte a 280 lejt. A prefektus azonnal tisztában volt azzal, hogy a nevé felhasználva, valaki szélhámoskodott és utasította Mange Valeriát, hogy az ismeretlen csaló ellen tegye meg a feljelentést.

★ Dr. Papp Béla orvos, a budapesti Új-Szent János kórház volt orvosa több éves orvosi gyakorlatkal rendelésért Bukarestben tovább folytatja. Strada Besarabia fost Accident 31 sz. a. Rendel: d. e. 8—11, d. n. 3—8-ig.

— ANYAGI OKOK MIATT BESZUNTE-TIK A TEMESVÁRI MENTŐEGYESÜLET MŰKÖDÉSÉT. Temesvári tudósítónk jelenti: A 52 éves multia visszatérő Temesvári Önkéntes Mentőegyesület az utolsó hónapokban súlyos anyagi nehézségek közé került. Válsá-ga annyira komoly és fenyegető, hogy már a közel jövőben is kétségesnek látszik az egyesület munkájának folytatása. Erre való tekintettel Maior Péter dr., mentőegyesületi főorvos felkereste dr. Grosoreanu Cornél, az interimar bizottság elnökét s bejelentette neki, hogy amennyiben a város és a társadalom nem segíti anyagilag a mentőket, az egyesület még január elsejéig sem tud zavartalanul eleget tenni hivatásának. Kérte azt is, hogy a város vegye házi kezelésbe a mentőegyesületet. Grosoreanu dr. kijelentette, hogy a mentőegyesület ügyének elintézésére haladéktalanul összehívja a város népjóléti bizottsá-gát.

★ TANCOKTATÁS E. Zápertian et I. S. Rónay tánciskolájában, Brassó, Kapu-utca 19. (Fleischer-pince ujonnan átalakított termében), kurzusok október 15-én kezdő lnek. (e)

— SZÜRETI MULATSAG A NAGYKÖHA. VASON. A Brassói Turistaegyesület e hó 17. én, szombaton este a nagykőhavi menedék-házban szüreti mulatságot rendez.

★ „Varázskeringő” a legragyogóbb filmoperette Maurice Chevalierrel a főszerepben edesebb a méznél, és részegit, mint a finom habzó pezsgő. — Jön a brassói Modern Mozgóba.

— LÁZASAN KÉSZÜL A BRASSÓI SZIN. HÁZ A MEGNYITÁSRA. A színházi irodá-ban kora reggeltől késő estig szakadatlan munka folyik az idei szezonnyitás előkészítésére. Amint a színházi iroda már jelentette, Brodsky Miklós nagy sikert aratott operettje, az Első tavasz kerül bemutatásra október hó 17-én. A bérletjegyzések már a befejezéshez közelednek, de még korlátozott előjegy-zéseket úgy a délelőtti, mint a délutáni órák-ban a színházi irodában vagy a B. L. könyv-osztályában lehet beszerezni.

— HATÁROZAT, AMELYET NEM KÉZBE-SITENEK, DE AMELY AZÉRT KÖZBEN JOGERŐRE EMELKEDIK. Szatmárról jelentik: A B. L. beszámolt arról, hogy Szatmár sportpályáját három évre a város egyetlen ro-mán sportegyletének, az Olimpának adta bérbe. A többi hat egyesület anyagi kiszol-gáltatottságuk ellen tiltakozott és kimondotta, hogy addig Szatmáron footballt nem játszik, amíg a város ezt a sérelmes határozatát visz-sza nem vonja. A határozatot a város a mai napig még nem is publikálta, azt a sportegye-sületekkel sem közölte, mégis ma értesítette az Olimpiát, hogy vegye birtokba a sportpá-lyát, mert a határozat kiadása óta üzenégy nap eltelt és a határozat ellen felebbezés nem érkezett. A kirekesztett hat egyesület megdöb-benéssel vette tudomásul, hogy az a határozat, amelyet még nem is adtak ki hivatalosan, már jogerőre is emelkedett és nem hajlandó természetesen ezt az újabb protekcionálást el-tűrni, hanem az országos sportszövetség útján megfelelő lépéseket tesz.

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti Me-teorológiai Intézet jelentése szerint nyugatról kissé megélénkülő légáramlás, némi felhőzet-növekedéssel, lényegesebb változás azonban nem várható.

— Gyergyói olvasóink szíves tudomá-sára hozzuk, hogy lapunk példányon-kénti vásárlói, Gyergyószentmiklóson, a piactéren, Berkovics Lázárné fűszerüz-letében kaphatják meg mindennap a Brassói Lapokat.

ISMÉT ARADRA AKARJAK ÁTVINNI A TEMESVÁRI ÜZLETVEZETŐSÉGET. Te-mesvári tudósítónk jelenti: Évek óta tart a küzdelem Arad és Temesvár között, a vasutit-üzletvezetőség székhelyéért. A két rivális vá-rosharcában eddig Temesvár maradt győz-tesnek. Most azonban újból az a veszedelem fenyegeti a Bánság fővárosát, hogy az üzlet-vezetőséget áthelyezzék Aradra. Temesváron ugyanis házbér fejében a CFR vezérigazga-tósága évente 2 millió lejt fizet ki, s ezt a terhet a vasutit már csak azért sem akarja vállalni, mert Aradon évek óta üresen áll a békeidőben megépített üzletvezetőségi pala-ta. A CFR vezérigazgatósága azonban egy feltétellel mégis Temesváron hagy-ná az üzletvezetőséget. A temesvári városi tanács tud-niillik a város szívében, a Lloyd-soron, ha-talmas telket ajánlott fel az új üzletvezetőségi palota számára. Ezen a helyen azonban az építkezés hatalmas költségeket igényelne és a vasutit most azzal az indítvánnyal fordul a városi tanácshoz, hogy adjon a város-nak másik pontján telket s akkor Temesváron építi meg az üzletvezetőségi palotát.

— KÉT ELITÉLT BETÖRŐ SZOKÓTI MEG A BRASSÓI FOGHAZBÓL. Tegnap délután a brassói fogház Méheskörtben levő veteményes kertjében több fogoly dolgozott. Két elitélt, Kacsá Mihály és Bárány András, egy óvatlan pillanatban megszöktek egy árok védelme alatt és a közeli erdőségek felé sza-ladtak. Hornea és Anghel öröknek nem sike-rült a két szökevényt elfogniok.

★ Chevalier mosolyával és játéka-val meghódítja a szíveket a „Varázskeringő”-ben. — Jön a brassói Modern Moz-góba.

Magyar színház a Gewerbevereinban

Szombat este 1/2 9 órakor ünnepélyes megnyitó előadás

Első tavasz

Brodsky Miklós operettje

A brassói operett társulat bemutatkozása.

Jegyek elővételben a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Olcsó linoleum-maradékok

Arad, Bukarest LINOLEUM, A. STECKL, Brassó, Str. Regele Carol 34. (Kapu-u.)
(HITELKÖZPONT TAGJA).

Mutatványárak:

50×80	cm.	Lei	35.—
60×80	"	"	50.—
120×60	"	"	110.—
180×130	"	"	234.—
250×200	"	"	500.—

Közgazdaság

Mi lesz a cukorral?

Bukarest, október 14.

A cukorárak olcsóbbításáról szóló hírek nagy nyugtalanságot keltettek azok között a nagykereskedők között, akiknek jelentősebb készleteik vannak raktáron. Amint mértékadó helyről értesülünk, a cukorárak olcsóbbításáról semmiféle esetre sem lehet szó a jövő hónapnál előbb, még akkor sem, ha a g. árakkal az erre vonatkozó megállapodást az ipariügyi minisztérium létre tudja hozni.

Az árleszállítást egyébként úgy fogják keresztül vinni, hogy azok a kereskedők, akiknek raktáraiban cukor fekszik eladatlanul, ne veszítsenek az árleszállítással.

A bor fogyasztási adója

Bukarest, október hó 14.

Ismeretes, hogy a pénzügyminisztérium a borszesz árának leszállítása érdekében október 1-ével megszüntette annak a bornak a fogyasztási adóját, amelyet borszeszgyártásra adnak el a termelők a gyáraknak. A minisztérium most körlevélben közli a pénzügyigazgatóságokkal az ilyen boroknak az ellenőrzési módját, nehogy visszaélések történhessenek és olyan borokat is vonjanak el a fogyasztási adózás alól, amelyből nem készül borszesz.

Megbukott

Kisenev város bankja

Bukarest, október hó 14.

A kisenevi ügyészség ma vagyonzárlatot rendelt el a Kisenevi Városi Bank (Banca Municipiului Chisinau) ellen, amely ellen a betétesek rönt-indítottak meg. A bank az első rohamra kifizetett 15 milliót, azután lehúzta redőnyeit. Az ügyészség különböző bünvádi feljelentések alapján rendelte el a vagyonzárlatot, amely ellen a bank vezetősége felfolyamodással élt, minthogy a bank a város alapítása, amely vállalja a szavatosságot aziránt, hogy a betétesek és hitelezők meg fogják kapni a követeléseiket. A kisenevi városi bank fizetéseképtelensége fővárosi pénzügyi körökben is meglepetést keltett.

A fa és a font

Dollár-bázisra térnek át a fások, akik ráfizettek a fontra

Bukarest, október 14.

A font árfolyamának esése nem csak a gabonaexportőröket érintette, hanem a többi nemzetközi kereskedelembe érdekelte szakmákat is, amelyek stabil valutában kalkuláltak, így ezek között elsősorban a fásokat. A fánál ugyanis, hasonlóképpen mint a gabonánál, ugyancsak fontban kötötték az eladásokat, s így

a romániai faexportőröket is súlyosabb természetű veszteségek érték a fontesés következtében.

Itt is nagyobb eladások történtek a fontban későbbi szállításra, akárcsak a gabonánál, azonban, amíg a gabonánál a veszteségeket a vevők teljesen az eladókra hárítják át, addig a külföldi fáscegek kulánssabbaknak mutatkoznak, a mennyiben

már eddig is több szerződést megváltoztattak oly módon, hogy font helyett dollár árakat állapítottak meg.

Ezt azonban csak azoknak az államoknak az importőrjei teszik meg, ahol a font nem belföldi valuta, mint például Olaszország, Görögország, Franciaország stb., az egyiptomi, szíriai, palesztinai és angolai kereskedők, vagyis ahol maguk a kereskedők is fontot kapnak az árúért, egyelőre legaiább is nem hajlandók dollárba átváltoztatni a kikötött fontárakat. Ugy a régi eladási szerződések megváltoztatásánál, mint az új eladásoknál a fások a fontárakat úgy állapítják meg, hogy egy font értékét 4.86 dollárral veszik egyenértékűvé.

Szanálják

a fizetéseképtelen

Dresdener-bankot

Bukarest, október 14.

Ideérkezett jelentések szerint a fizetéseképtelen Dresdener-bank szanálására vonatkozó hosszas tárgyalások sikerrel befejeződtek. Az osztrák pénzügyi válság után bekövetkezett németbirodalmi válságot tudvalevőleg a Dresdener bukása robbantotta ki és vont maga után olyan következményeket, amelyek a mai európai pénzügyi krízishez vezettek.

A Dresdener szanálásában az állam 300 millió márkával vesz részt és az erre vonatkozó megállapodást már alá is írták. A szanálási összegből a német birodalmi kormány 150 milliót különböző jövedel-

mekből, 150 milliót pedig új ezüst pénz forgalomba bocsátásából fogja fedezni.

Itt említjük meg egyébként, a Birodalmi Bank legújabb kimutatása szerint a német aranyállomány ismét csökkent. A négy hét előtti kimutattással szemben a csökkenés 815 millió márka, vagyis a teljes aranyfedezet értéke mindössze 435 millió márka értékű, ami annál feltűnőbb, mivel a Németországnak nyújtott rövidlejáratú hitelek a külföldi államok tudvalevőleg hosszú lejáratú hiteleké változtatták át s így Németországnak nem kellett nagyobb fizetéseket teljesítenie.

A német állam háromszáz millióval vesz részt az intézet szanálásában

AZ AMERIKAI DOLLAR EURÓPÁBAN

Amerika ötmilliárd dollárt hitelezett eddig Európának

Románia amerikai adóssága meghaladja a 25 millió dollárt

Bukarest, október 14.

Érdekes statisztikai kimutatást tett közzé az Egyesült Államok kereskedelmiügyi minisztere. Ez a kimutatás arról számol be, hogy mennyit hitelezett eddig Amerika az európai államoknak.

A kihitelezett összeg pontosan 4 milliárd 929 millió 277 ezer dollár, vagyis majdnem öt dollármilliárd.

Az európai államok közül a legnagyobb összeggel szerepel az adósok listáján Németország, amely 243 millió 969 ezer dollárral tartozik közvetlenül ipari és kereskedelmi vállalatokba fektetett kölcsönök fejében, állami kölcsönök címén pedig 1 milliárd 176 millió 938 ezer dollárral, vagyis összesen 1 milliárd 420 millió 957 ezer dollárral.

A sorrendben a következő Anglia, összesen 640, Franciaország 471, Olaszország 401 millió dollárral, míg Magyarország 118 millió dollárjával tartozik Amerikának.

Románia amerikai tartozásai így alakulnak: közvetlen vállalati hitelek 15 millió 836 ezer dollár, állami emissziós kölcsönök 9 millió 375 ezer dollár, összesen tehát 25 millió 211 ezer dollár.

Legkevesebbel Irország tartozik Amerikának, vagyis összesen 6 millió 626 ezer dollárral.

Érdekes, hogy a különböző magánvállalatoknál kihelyezett amerikai tőke alig haladja meg a másfél milliárd dollárt, a többivel, vagyis a közel három és fél milliárdal Amerika az állami kibocsátásokban vett részt.

Nagy a termés — alacsonyak az árak

Hét millió tonna az idei kukoricatermés

Az O-királyságban napi áron alul kínálják eladásra az új tengerit a megszorult gazdák

Bukarest, október 14.

Beszámoltunk már arról, hogy Románia ezévi kukoricatermése várakozáson felül sikerült. A tavalyi gyöngye eredményel szemben Románia ebben az évben több, mint 7 millió tonna kukoricára számíthat, vagyis kb. 700 ezer vagonra. Ezzel kapcsolatosan úgy a földművelésiügyi minisztériumhoz, mint a mezőgazdasági kamarák szövetségéhez jelentések futottak be arról, hogy a megszorult kukoricatermelők, különösen Moldovában és Dorohoj-megyében, ahol a terméshozam igen jelentős,

napiáron alul kínálják eladásra készleteiket, minthogy rendes áron eladni nem tudják, pénzre pedig szükségük van az őszi beszerzések fedezésére.

Minthogy a kukorica Erdélyben is fontos termény és ha a regáti árak letörnek, azt Erdélyi gazdái is megérzik, mértékadó helyeken érdeklődünk az új kukoricatermeléssel kapcsolatos helyzetéről.

A következő felvilágosításokat kaptuk:

Az új kukorica ára, az egyébként helyenként változó áráktól eltekintve, általában 13 ezer lejben szabható meg. Ennyit fizetnek ugyanis az exportőrök a nemszáz kukoricáért a feladóállomás. Ha a beszállítási költségeket tekintetbe vesszük, úgy a termelő mintegy 11 ezer lej kap a kukorica vagonjáért.

Hogy a 11 ezer lejes ár rendkívül alacsony, az nem képezhét vitát, de ha viszont összehasonlítjuk a prémium nélküli buza árával, körülbelül meg is felel a szokásos árkülönbözeti aránynak. Nem

szabad elfelejteni, mondták informátoraink, hogy

a mezőgazdák ebben az évben kétszer annyi kukoricát kaptak, mint tavaly, a bevetett területen

így a tavalyi 20 ezer lejes vagonárral szemben az idén sem járunk rosszabbul. A nemzetközi gabonapiacokról beérkező jelentések szerint, a kukoricaárak alárdak s így legrosszabb esetben is számítani lehet arra, hogy a mai árnívó megmarad. Nálunk az árak esetleges jádulását megnehezíti az a körülmény, hogy

a mezőgazdák részéről a kínálat rendkívül nagy, viszont az exporttevékenység még nem indult meg nagyobb arányban,

aminek az oka főleg abban keresendő, hogy nincsenek kukorica-száritóink, amelyek a nedves új tengerit exportképes állapotba hoznák. Egyetlen ilyen szárító működik Konstancában, ez azonban olyan kevés, hogy számba se jöhet.

Mint említettük már, a minisztériumhoz jelentés érkezett arról, hogy a megszorult moldovai mezőgazdák napi áron alul is kínálják az újkukoricát eladásra és megtörtént már, hogy

8 ezer 500 lejért is adtak el egy vagon új tengerit.

A földművelésügyi minisztérium most a mezőgazdasági kamarák útján hívja fel a gazdák figyelmét arra, hogy tulkinálattal ne rontsák az árakat a piacon, hanem várják ki nyugodtan, amíg az export megindulhat, mert Romániának olyan külkereskedelmi szerződése van az importáló államokkal, amelyek biztosítják az exportelhelyezést.

Ehez csak azt a megjegyzést fűzhetjük, hogy a mezőgazdák várának is szívesen az eladással, csak azt mondja meg a minisztérium, hogy a pénzt honnan vegyék, amire az őszi beszerzésekhez és az adók, meg egyéb adósságok fizetéséhez kell nekik!

Esik az arany és az ezüst ára

Budapest, október 14.

A nemesfémforgalomban jelentékeny lanyhulás állott be. Az arany kilója ötezerkilencszáz pengőről ötezerkétszáz pengőre hanyatlott, míg a színezüst ára százról nyolcvannyal pengőre esett. A platina tartja árfolyamát.

Nem lehet Ausztriába utánvételes csomagot küldeni

Bécs, október hó 14.

A szövetségi vasutak igazgatósága közli, hogy az új devizarendelet értelmében külföldről nem lehet utánvételes szállítmányokat küldeni Ausztriába, illetve a mennyiben ilyen feladások történnek, az osztrák posta azokat nem kézbesítheti.

Szerkesztői üzenetek

Róm. kath. tanító. Magánutón és a lap útján is mindent megteszünk az érdekében, a mi egyuttal köz- és magyar érdek is, de az illető képviselőkhöz az érdekelt tanároknak és tanítóknak kell fordulniok. Legjobb a kollektív kérést a Magyarpárt bukaresti irodájához. (Siráda Transilvaniei 6.) intézni, ahol Sándor József, Gyárfás Elemér dr., Willer József dr., Szabó Béni s a többi képviselő és szenátor is tudomást vesznek kívánságokról.

Többeknek. Doherty állítólagos olajkirály közlebbi címét nem ismerjük. A pályázat, (munkanélküliség megszüntetését elősegítő legjobb ötlet jutalmazása ötvenezer dollárral), a világsajtóban forgó és vándorló hír, melyről azt sem tudni, hogy valóság-e. Doherty nevét nem találjuk az amerikai nagy gazdagok közt, de, ha létezik ez az ur, a hozzá címzett levelet a Standard Oil Company ot New Jersey U. S. A. (America), vagy a bukaresti amerikai konzulátus. (Str. Orlando 10.) címén meg kell kapnia. Egyébként higgyék el, hogy ha tény ez a pályázat, az ötvenezer dollárért kiváló közzgazdászok fognak pályázni, akik alapos tanulmányokkal és zseniális elgondolásokkal próbálják a problémát megfejteni. Ennél a pályáznál akkor nagyobb sikert ígér egy olyan hazai sorsjegy, melynek már nincs is huzása, mert a befolyt pénzt elherdálták, vagy egy olyan külföldi kötvény is, melyre csak részleteket kell fizetni a nyerelemény komoly kilátása nélkül.

N. H. Tessék megrendelni Valló Árpád könyvét: A méhtenyésztés vezérfonala, 30 lej és 10 lej portó. A B. L. könyvszállvány is kapható. Ezekből mindenről informálódhatik. De fordulhat felvilágosításért az Erdélyi Gazdasági Egyesülethez is. (Cluj, Attila-utca).

S. I. Vitájakat a nap és a többi égitest helyzetéről, a sejtemberekről, a magnetikus erőkről, stb., mi nem vagyunk hivatva eldönteni, amint hogy e problémákat a legnagyobb természettudósok sem döntötték el. A Laplace-elméleten kívül még egy sereg elmélet van, s így Önök olyan választékkal rendelkeznek, amilyenrel egy nagy divatüzletben sem. Különben bármely nagyobb lexikonban, vagy tudományos munkában megkaphatják az egész vitaanyagot.

S. Mihály, Székelyudvarhely. Válaszoltunk Önnek, de ha a levél elveszett volna, tessék a kérdést újra közölni, válaszolni fogunk rá.

K. M., Huedin. A kértett Nagyváradon tartózkodik.

Asíra (Apolló) Mozgó BRASSÓ.

Szerdán és csütörtökön fut még:

Nyugaton a helyzet változatlan

című nagy beszélőfilm

Következő

műsorunk:

Főszerepben: Vlasia Burian, Roda Roda, Fee Malten.

„Az álmarés”

Rendező: Karl Lamac.

A SIRO VÁROS

Ahogy poharát felemelte, a bor arany-sárga tükrében egy szomorú leányarc tükrözött. Sárika rémlett eléje, amint a zongora mellett ül és Chopint játszik. De most a szfinxre esett a pillantása. A leány egy másodpercet elfeledkezve nézett a fiu szeme közé.

Az acélszürke szemekben rejtélyes tüzek gyultak. Pista előtt feneketlen örvény nyílt meg és mintha valami ellenállhatatlan erő húzta, vonzotta volna az örvény felé. Érzékeit felizgatta a bor, kitűzsedett fantáziája élénken dolgozott. A leány finom hajlása, hófehér nyakát nézte, amelyen vékony kis aranylánc csillogott. Olyan vakító fehérséggel villogott ki a nyaka, hogy Pista szinte látni vélte, amint a torkon alácsúszik a vörös bor leve. Az érzékek játéka minden józanságot és felelősségérzetet megbénított benne és vakmerően hívta ki a veszélyt. Lábat óvatosan előrenyújtotta az asztal alatt és a lábfejét a leány finom cipőjéhez érintette. A leány egyszerre átérezte, hogy megkezdődött az örök játék, nem adta magát oda egyszerűen, nem akarta a fiúnak megadni a könnyű diadal érzését. Lábat visszahúzta, ajka kissé legörbült és szeméből pajkos, fölényes, vérkorbácsoló szikra pattant a fiu felé. Pista elvörösödött és most egész szenvedéllyel vetette magát a szerelmi játékba. Lábat még jobban előrenyújtotta és a félkörben tapogatózó lábfej lassan elérte a női lábat. A leány lábszára egy pillanatra végigsúrolta a fiut, aztán újból visszahúzódott. Pista most az idősebbik leány felé hajolt, aki egy száműzött hercegnő méltóságával ült mellette és élénk beszélgetésbe elegyedett vele. Ugy tett, mintha tudomást sem akarna venni a kisebbikről. Pár perc múlva könnyű női láb nyomását érezte. Firkászva nézett a szfinx szeme közé, de a lány nézése most olyan ártatlan volt, mint egy öntudatlan gyermeké. Most Pista nyújtotta ki a lábát, elérte a leányt és mindkét lábával átfogta a leány cipőjét. Gyöngye kísérletet tett a leány, hogy lábát kiszabadítsa, de aztán mintha megadta volna magát, az ellenállás elernyedt, elkövetkezett a meghódolás. A fiu két lábszára most erősen átszorította a leányt, egészen a térdig. Agatha halkán felnevetett, majd poharát szájához emelte és belemártotta nyelvének hegyét az italba. Pista csak félszemmel sandított oda. A leány óvatosan hogy a többiek ne vegyék észre, kissé előretolta a poharat Pista felé. A fiu utánanyúlt és mintha poharát eltévesszette volna, a leányt vette kezébe. Félig kiitta, aztán visszatolta. Kisvártatva Agatha emelte szájához a poharat és ugyanazt a helyet, amelyen még rajta volt Pista ajkának a nyoma, az ajkához szorította.

A vagabundusok már eláztak, a hangulat szilaj volt, dévaj tréfák röpködtek és amikor a fizető diszkrétan az asztal mellé állott, hogy jelezze a záróra közeledését, senki sem akarta észrevenni. A pincérek egymásután oltották ki a lángokat, már csak az asztaluk felett égett egy körte, a cigány egy szilaj csárdás után letette a nyirettyűt és amikor rákiáltottak, hogy játszon, komikus gesztussal mutatót az órára. Félórával voltak túl a zárórán és a záróra rendeletét akkoriban igen szigorúan vették.

A hangulat egyszerre lelohadt, a társaság cihelődni kezdett, a fiuk egyenként szállingóztak el. Pista és Árvá Pali Fábiánékkal tartottak. Árvá Pali nagyon dülöngézt, a mama és Márta ragadtak karon. Ők hárman nevetgélve, sikongatva siettek előre, Pista és Agatha elmaradtak mögöttük. Némán haladtak egymás mellett, a leány gondolataiba mélyedt, a fiu pedig gondolatait igyekezett elzavarni. Amint befordultak a Deák-utca és elmentek a földszinti ablak elé, amely mögött vetett ágy várja Pistát, hirtelen úgy érezte, hogy tegyebb volna most pontot tenni a zajos estére, semmit nem provokálni és kitörlni az egész epizódot az életéből. Hízen semmi értelme a dolognak. Mit akar 5 ettől a lánytól? Könnyű zsákmányává akarja tenni? Megfizetett szerelemmel fogja megszentelteleníteni az első csók soha vissza nem térő illúzióját?

A leány valamin megcsuszott, két ke-

ze előrelelendült és baljával hirtelen be-lekarolt a fiuba. Pista érezte, hogy a leány karja erősen megszorítja az övét, újból fellobogott benne a szenvedély.

— Jó messze laknak, — mondotta, a mint a Deák-utcaból is kijutottak.

— Nem nagyon udvarias. Azt vártam volna, hogy túl közelnek találja. Látta, én már bántam, hogy egy-két perc múlva hazaérünk. A mama beteszi a kulcsot a kapuba, a kulcs megfordul a zárban, maga leemeli szépen a kalapját, kezét fog velünk és banális, udvarias jóéjszákát köszöntéssel otthagy bennünket. Azután, tudom, sohasem fogom látni...

— No... no... hát miért ne látna? Hízen egy városba lakunk és hát itt igazán nagyon egyszerű a találkozás...

— Mert maga nem fogja ezt a találko-

zást keresni. Érzem és tudom. Nem olyan, mint a többiek.

Majd hirtelen a fiu felé fordult.

— Mondja, sok rosszat beszéltek ró-

lam?

A kérdés váratlanul érte és kínos volt rá felelnie. Inkább hallgatott. A leány önmarengoló szavai fájdalmasan kong-

tak.

— Persze, elítélnék, követ dobnak

rám. Ha tudnák, hogy milyen vergődésen és kinokon mentünk keresztül, amíg idá-

ig jutottam. Ha tudnák, mit jelent

éhezni, fájni napokig, nem enni mást,

mint száraz kenyérhéjat, nem látni

mást, mint az anyánk kisírt szemeit. És

segített-e valaki rajtunk? Az anyámról

minden rosszat összebeszéltek és a ha-

lálba kergették az apámat. Amikor

magunkra maradtunk, senki sem törődött

velünk, csak az irigyek a rosszakarók,

akik a saját gonoszságukat vetítik át

másokra és elhíresztelték rólunk, hogy

a testünkben élünk és anyánk áruba

bocsátott bennünket. Névtelen levelek

mentek az apámhoz a frontra és szegény,

ezért kereste a halált. Amikor aztán az

anyám minden ékszerét eladta, amikor a

butornak kellett volna sorra kerülnie,

nem bírtam tovább és én vittem az anyá-

mat a kávéházba, az én mosolygásom

csalta az első tisztet az asztalunkhoz.

Szép árat fizetett és én rongy lettem,

hogy igaza legyen azoknak, akik ártat-

lanul is elítélték. Ha már a hírünk rossz,

legalább legyen meg a kényelmünk, az

ételünk, a pénzünk. Azután majd egy

szép napon eltűnünk innen. Elmegyünk

hárman egy új világba és előről kezd-

jük az életet. Pénzünk van, temérdek és

ott az új környezetben a pénz megadja

majd a becsületet is.

Most megrázta a fejét, mintha sötét

gondolatait el akarná űzni.

— Még nem szerettem soha senkit és

ismerem a szerelem minden művészetét.

Tudnék ártatlan lélekkel szeretni,

tudnék megrontott testtel tisztá lenni,

tudnék áldozatot hozni, engedelmesked-

ni, boldogan meghódolni, ha volna, aki

felgyujtana bennem a szerelem tiszta

lángját.

— Amikor ma először néztem a szemé-

be... Most ne szakítson félbe. Ne hagy-

jon el... Itthon vagyunk... Ne menjen

még... Vagy várjon egy kis ideig az ut-

casarkon... Amig a barátja elmegy.

Majd kinyitom az ablakom és maga

odajön az ablak alá. Elbeszélgetünk még

egy keveset...

Azok hárman már ott álltak a kapu

előtt.

A mama nagy diadallal fogadta őket.

— Tudjátok, mit határoztunk? A fiuk

feljönnek hozzánk egy teára...

Pista szabadkozott.

— De nagyságos asszonyom, nagyon

hálás vagyok a meghívásért, azonban a

világért sem szeretnék megzavarni az

éjszakájukat, nekem meg holnap temér-

dek dolgom van és ki kell aludnom

magam.

— Jöjjön. Fel fog jönni! — sugta a

fülébe Agatha. Követelő volt a hangja és

a szájából kiáramló meleg levegő érzé-

keit újból felgyujtotta.

— — — — —

Árvá Pali elterülve horkolt a dívá-

nyon, Márta az asztalra hajtotta a fejét,

őt is elnyomta az álom, a mama kibom-

lott haja a sovány és gödrös vállakra

hullott. Megszámálhatatlan konyakot

hajtott fel és már rég nem volt öntudat-

nál. Merev, üvegszemekkel bámult má-

ga elé. Agatha ott ült Pista mellett és a

fiu elernyedt kezét simogatta.

— Szeretlek, — susogta. — Mondd,

hogy te is szeretsz! Vagy legalább ha-

zudd azt, hogy szeretsz! Kell nekem ez

a hazugság.

— Szeretlek. — Üres volt a fiu hang-

ja és semmi meggyőző nem volt benne.

— A zárda tiszta levegőjében mindig

egy olyan férfiról álmodtam, amilyen

te vagy! Így képzeltem el az alakját,

ilyennek láttam a hollófekeete haját, a

szemeit, ilyen zengőnek hallottam a

hangját, ilyen erősnek képzeltem a kar-

ját. És most találkoztam az álomlovag-

gal.

Pista akaratában már megszűnt min-

den gátlás. Fábiáné feje az ölébe ha-

nyatlott és az asszony otromba nevetése

mérhetetlen dühvel töltötte el. Kimélet-

lenül rázta meg az asszony karját.

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lejt

Küldünk 10 tánc-kottát

vagy magyar nótát.

Ki-árólag új példányokat.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lejt. Vasárnap: 750, illetve 15 lejt. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lejt. 50-szeri megjelenésnél 2 lejt.

Vétel-eladás

Eladó egy 21-es Ganz-hengerek és egy kétréti radiószita, majdnem újak. Zsigmond malom, Csikmadaras. 15202

Vizerömi lakóházzal eladó, vagy kiadó. Leveleket „25 dP” jellegére a brassói kiadóba kérem. 15268

Schember-mérleg olcsón eladó. Adler Oszkár Brassó, Kapu-u. 14. 15258

Kisebb családi ház eladó Brassó. Bolonyában. Bővebbet Honvéd-ucca 36. 15232

Szoba konyhas ház Külvárosban, vagy Hétfaluban, megvételre kerestetik. Ajánlatokat „600 négyzetméter kert” brassói kiadóba. 15179

Vennék használt üzemképes autógummi vulkanizáló formákat. Ajánlatokat mérettel és árral kér Dobribán Antal, Iulghes. 15264

Majdnem új hálószerelvény eladó. Defranzescu Brassó, Hosszu-ucca 16. 15315

PEKEK! Oszógép olcsón eladó. Cím 15319 szám alatti a brassói kiadóban.

Brassó központjában 500—600 négyzetmtr. telek eladó, ugymint üzleti berendezés, stb. Cím 15320 szám alatti a brassói kiadóban.

PETŐFI-SZÁLLODA Szóvátán tizenhét szobával, étterem, kerthelyiség, tekepálya, minden elfogadható áron eladó vagy kiadó. 15322

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsóféhérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dé: Str. S. Barnauiu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubaiarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Str. Bererie 1 (Sórház-u.) — Nagyszeben: Strada Iernului 13. (Szigetváry László) — Nagyszeben: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágyosmező: (Halperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Reșele 2 (Dánes József).

Központi szervezők. pénzügyi és jogszolgáltatás: Barthá Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

Az érzelmeszedés korai „halált” jelent!

Egy orvos beszél hozzád!

Most jelent meg!!

Az érzelmeszedés természetes megelőzése, gyógyítása és kezelése.

Írta:

Dr. Bucsanlyi Gyula e. ü. tanácsos, főorvos

A mű kiváló szerzője részletesen foglalkozik az érzelmeszedés lényegével, az érzelmeszedés okával, az érzelmeszedés tüneteivel, természetes gyógykezelésével, mit szabad és mit nem szabad enni és inni stb. Ez a nagyszerű kis könyv. értékes tanácsaival részletes utasításokat ad korunk e veszélyes betegségének megelőzésére elkerülésére és a már meglévő betegség gyógyítására

Ára 51.— lejt, utánvétellel 70.— lejt. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Szoba konyha, villanyvilágítással november 1-re 1000 lejért kiadó. Brassó, Hosszu-ucca 135. 15323

Szemben a brassói Korona. kávéházzal, 59. házszám alatt, olcsón kiadó október 1-ől 2 szép világos nagy szoba, akár milyen iroda-, rendelő-, építkezési-, fogorvosi-, divat- vagy hasonló célokra. 14964

Házasság

Intelligens iparosember NÓ-SULNI szeretne. Jobb családból való idősebb lány, vagy özyegy fényképes levelét „szorgalmas” jellegére a brassói kiadóba kéri. 15316

Véves

Zongorárákat ad juányos áron akadémiai növendék. Erdeklődni délután 3—5-ig Engel Margit, Brassó, Str. N. Jorga 2. III. (v. Baulescu ház). 15184

Nyelvtanár tanít jutányosan, szórakoztató módszerrel franciát, németül, angolul. Kitűnő referenciák! Pensune, Smărdan 7. Bukarest 15241

Egygáters fűrés jó favidékén vasúti állomás mellett bérvágást vállal. Cím 15314 szám alatti a brassói kiadóban.

Paraszt hengermalom, üzem kibővítésére keres társat 700 ezer lej tőkével. Esetleg eladó a malom. Sandou Calarasi, Jalomita. 15300

A készlet rohamosan fogy Az Ön szükséglete rohamosan nő

Vásároljon tehát most, amikor leszállított árainkból:

kötöttárúknál 20%

selyemfűrésnemenél 40%

engedményt adunk, még rövid ideig!

ELBE

HARISNYAHÁZ 50 Brassó, Kapu-utca